

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
« КИЇВО - МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ »**

Кафедра економічної теорії

Віце-президент з науково-педагогічної роботи
(навчальна робота)

Ожоган В.М.

« _____ » _____ 2017 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ

КУРСУ «Міжнародна економіка»

Освітньо-кваліфікаційний рівень: *бакалавр*

Галузь знань: **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **051 Економіка**

Статус курсу: нормативний

Київ 2017

**Назва курсу: Навчально-методичний комплекс дисципліни
«Міжнародна економіка». – Київ: НаУКМА, 2017 . - 92 с.**

Укладач Григор'єв Г.С. к. е. н. доцент

Ухвалено на засіданні кафедри економічної теорії

протокол № _____ від “ ____ ” _____ 2016 р.

Завідувач кафедри

д. е. н. проф.

Бажал Ю.М.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економічної теорії

Навчальна програма дисципліни

Міжнародна економіка

Освітньо-кваліфікаційний рівень: *бакалавр*

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Статус курсу: нормативний

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з курсу Міжнародна економіка відповідає навчальному плану підготовки бакалаврів галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 «Економіка»

Курс «Міжнародна економіка» дає можливість опанувати вивчення курсів у сфері теорії міжнародної економіки, а також дає системне уявлення про взаємозв'язок мікро та макроекономіки на національному та міжнародному рівнях

Курс «Міжнародна економіка» розрахований на студентів 3 курсу студентів спеціальності 051 «Економіка»

МЕТА КУРСУ:

Розвиток економічного мислення у сфері функціонування міжнародного торговельного, фінансового та кредитного ринків, засвоєння законів та закономірностей міжнародної економіки

Завдання курсу:

- Вивчення загальнотеоретичних основ розвитку міжнародної економіки на мікро та макрорівнях;
- Показ тенденцій та закономірностей розвитку міжнародного виробництва, розподілу, обліку та споживання товарів та послуг;
- Обґрунтування методологічних основ міжнародного руху факторів виробництва;
- Освітлення процесів інтернаціоналізації господарського життя та взаємозалежності національних економік;
- Розгляд загальнолюдських проблем сучасності;
- Формування у студентів стереотипу глобального мислення.

Значення курсу.

Процес виробництва, розподілу, обліку і споживання товарів і послуг в останні десятиліття набув інтернаціональної форми. Ось чому вивчення даного предмету займає провідне місце в системі підготовки фахівця даного профілю.

Міждисциплінарні зв'язки .

Методологічною основою курсу «Міжнародна економіка»: є «Політична економія»; «Історія економічних учень », «Макроекономіка»; «Мікроекономіка». Після вивчення даної дисципліни передбачається проходження навчальних курсів: «Політична економія євроінтеграції», «Конкурентоздатність в глобальній економіці» (Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності), «Макроекономічний аналіз»

У результаті вивчення курсу студент повинен:

Знати:

- методи аналізу міжнародної торгівлі;
- інструментарій зовнішньо – торговельної та валютно – фінансової політики;
- механізм ціноутворення та розподілу доходів, а також деякі пов'язані з ними елементи макроекономічного регулювання;
- закономірності функціонування ринкової системи в цілому та економіки держави, зокрема в умовах високого ступеня економічної відкритості

Вміти:

- вирішувати задачі по застосуванню основних принципів систематизації типів економік;
- будувати аналітичні схеми взаємозв'язку структури, форм та середовища функціонування міжнародної економіки;
- розробляти та застосовувати принципові схеми аналізу кон'юнктури ринку товарів та послуг

II. ЗМІСТ КУРСУ

Тема 1.

Вступна лекція. Предмет і завдання курсу. Теоретичні моделі відкритої економіки

Огляд курсу. Предмет, цілі та функції міжнародної економіки. Світова, міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини.

Мікро та макrorівні наукового дослідження міжнародної економіки.

Рух товарів і факторів виробництва та міжнародні фінанси.

Причинно — наслідкові зв'язки в світовій економіці як інструмент аналізу

Література: Савельєв – с. 9 – 64, Бураковський (розділ 2,3,4). Савельєв – с.64 — 121

Самостійна робота: Блауг; Милль; Рикардо

Тема 2. Питання лекції. Класичні та неокласичні теорії міжнародної торгівлі

Теорія абсолютних переваг А.Сміта. Теорема Хекшера _ Оліна. Парадокс Леонтьєва та його пояснення. Теорема Хекшера – Оліна – Ванека.

Економічне зростання та міжнародна торгівля. Вплив міжнародної торгівлі на доходи. Розподіл доходів при торгівлі. Теорема Самуельсона – Джонса. Теорема Столпера – Самуельсона. Реверс факторів виробництва: еластичність заміщення та реверс попиту. Міжнародний рух факторів виробництва. Новітні теорії багатонаціональних корпорацій та руху капіталу Торгівля в однофакторній моделі: визначення відносних цін після торгівлі та виграшу від торгівлі. Факторні моделі. Визначення рівня відкритості економік. Інтеграційні об'єднання як об'єкт аналізу Кластерний аналіз обраного інтеграційного об'єднання.

Література: Бураковський (розділ 8, 10,11,12, 13)., Савельєв – с.271 -210

Самостійна робота: Блауг, Маршалл А.; Портер , Робінсон

Тема 3. Нова теорія міжнародної торгівлі. Недосконала конкуренція

Модель ефекту масштабу виробництва П. Кругмана. Економія на масштабах виробництва і крива трансформації виробничих потужностей. Зовнішній і внутрішній ефекти масштабу. Торгівля за умов монополістичної конкуренції. Теорія міжнародної конкуренції М. Портера. Внутрішньогалузева торгівля: причини розвитку та методика вирівнювання. Економічний ріст та міжнародна торгівля

Література:

Основна: Савельєв – с.211 - 237, Бураковський (розділ 8, 9, 10,11,12, 13).

Додаткова: Блауг, Маршалл А.; Портер , Робінсон, Рут, Холопов А.

Тема 4. Тарифні і нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі та зовнішньоторговельна політика.

Класифікація тарифів за способом стягнення. Випадки застосування адвалерних та специфічних тарифів. Механізм впливу митного податку. Природа імпортової квоти. Оптимальний митний податок. Вимір нетарифних методів. Кількісні обмеження та квотування. Ліцензування. Квотування. Тарифна ескалація. Вплив тарифу на економіку великої країни. Вплив тарифу на економіку малої країни.

Визначення оптимального тарифу. Побудова кривої попиту на імпортований товар. Побудова кривої експортної пропозиції.

Література: Бураковський (розділ 17, 18, 19, 20, 21)

Самостійна робота: Михневич

Тема 5. Платіжний баланс. Баланс заощаджень — інвестицій

Велика і мала відкрита економіка. Джерела інформації і принципи класифікації платіжного балансу. Операції платіжного балансу: рахунки поточних операцій, операцій з капіталом та фінансових операцій.

Фінансування платіжного балансу і резервні активи. Аналітичні властивості платіжного балансу. Баланс заощаджень – інвестицій. Виняткове фінансування. Макроекономічні шоки та їх класифікація. Класичні і кейнсіанські традиції у вирівнюванні платіжного балансу.

Література:

Основна: Рокоча (кн. 2, частина 1 – розділ 1), Шевчук (розділ 2 -3, 5 -7, 10 -11), Krugman (part 3, chapter 12)

Додаткова: Шевчук В.О., Економічні реформи

Тема 6. Номінальний і реальний обмінні курси. Вирівнювання платіжного балансу

Системи обмінного курсу. Грошова рада. М'яке і жорстке прикріплення грошової одиниці. Ефект Баласси — Сауельсона. Правило “однієї ціни”. Конвергенція до ПКС. Арифметичний і геометричний реальні обмінні курси. Таргетування інфляції. Тотожність Рікардо

Основна література: Шевчук (розділ 4); Бураковський (розділ 17, 18, 19, 20, 21)

Додаткова література: Рут, Філіпенко.

Тема 7. Модель Салтера - Свона

Макроекономічна рівновага. “Природний” рівень доходу. Внутрішня рівновага. Правило Тінбергена. Інструменти управління попитом. Модель Салтера — Свона. Оцінювання діаграм країн в моделях Салтера — Свона. Побудова схем для економіки України за допомогою моделей Салтера —

Свона. Аналіз варіантів досягнення макроекономічної рівноваги за допомогою моделі Салтера — Свона. Прогнозування макроекономічних наслідків в економіці з від'ємним сальдо і додатним сальдо поточного рахунку. Вибір рекомендованого методу стимулювання промислового виробництва за допомогою зниження RER. Умови торгівлі і чинники обмінного курсу

Основна література: Шевчук (розділ 6)

Додаткова література: Рут, Філіпенко; Михневич.

Тема 8. Ціновий і абсорбційний підходи до вирівнювання платіжного балансу

Ціновий підхід. Правило однієї ціни. Умова Маршала — Лернера. Теорія корпоративної конкуренції. Абсорбційний підхід. Оцінка наслідків девальвації грошової одиниці для країни та відповідних змін для країн — торговельних партнерів. Аналіз впливу девальвації грошової одиниці за допомогою теоретичної конструкції Бікердайка — Робінсона — Метцлера. Абсорбційний підхід до вирівнювання платіжного балансу в класичній і кейнсіанській традиції. Стагнація та платіжний баланс — оцінка взаємозв'язку. Мікроекономічний вплив інструментів економічної політики на монопольний статус підприємства

Основна література: Шевчук (розділ 7)

Додаткова література: Хикс; Рут, Філіпенко

Тема 9. Модель Манделла — Флемінга та розширення моделі IS – LM _ BP

Модель Манделла – Флемінга. Компоненти пропозиції грошової маси. Метод статичних порівнянь. «Пастка ліквідності». Стимулювання платоспроможного попиту. Стерилізація монетарних ефектів платіжного балансу. Мобільність капіталу. Грошовий мультиплікатор. Автоматичний стабілізатор. Операції відкритого ринку. Правило Фішера. Модель Мандела _ Флемінга – графічна інтерпретація. Мобільність капіталу в моделі Мандела – Флемінга (графічна інтерпретація). Портфельна модель

платіжного балансу. Рівновага портфеля активів і сальдо поточних рахунків для відкритої економіки. Збільшення грошової маси у портфельній моделі (фіксованій обмінний курс). Вплив збільшення грошової маси на сальдо поточного рахунку – графічна інтерпретація. Збільшення пропозиції внутрішніх облігацій у портфельній моделі при плаваючому та фіксованому валютних курсах. Закритий і відкритий паритети процентних ставок.

Література: Шевчук, розділ 8

Самостійна робота: Кейнс, Фишер, Сакс, Шевчук В. Економічні реформи

Тема 10. Монетарна і портфельна модель платіжного балансу.

Ефект добробуту і Лауерсена — Метцлера. “Пастка ліквідності”. Цінова еластичність сукупної пропозиції. Девальвація грошової одиниці. Ефект Кейнса. Гнучке ціноутворення. Експансійна монетарна політика для обмеженої мобільності капіталу з врахуванням ефектів добробуту. Експансійна фіскальна політика для обмеженої мобільності капіталу з врахуванням ефектів добробуту. Відмінні припущення щодо цінової еластичності сукупної пропозиції. Вплив експансійної фіскальної політики в економіці з гнучким ціноутворенням. Вплив експансійної фіскальної політики в економіці із залежністю сукупної пропозиції від RER

Література: Шевчук – розділ 9 -11

Самостійна робота: ECB 2011, Montiel

Тема 11. Динамічні моделі відкритої економіки

Відкритий і закритий паритети відсоткових ставок. Хеджування валютного ризику. “Переліт” обмінного курсу. Форвардний обмінний курс. Правило Фішера. Модель Дорнбуша. Крива Філіпса. Збільшення пропозиції грошової маси у моделі Дорнбуша. Вплив збільшення пропозиції грошової маси на RER. Рівновага реального і номінального обмінного курсів у моделі Дорнбуша. Монетарна політика у моделі Дорнбуша. Збільшення дефіциту бюджету в моделі Дорнбуша. Коротко і довогостроковий вплив збільшення пропозиції грошової маси (плаваючий обмінний курс)

Література:

Шевчук (розділ 12)

Самостійна робота: Береславська - ревальвація гривні, Василенко, Вахненко, Сакс, Стельмах, Шевчук В.О. Міжнародна економіка

Тема 12. Модель залежної економіки.

Товари зовнішньої і внутрішньої торгівлі. Трансформаційна крива. Теорема Рибчинського. “Голландська хвороба”. Ортодоксальні програми фінансової стабілізації. Галузева економія від масштабів виробництва. Графічне представлення моделі “залежної” економіки. Вплив змін у сукупній пропозиції на показники “залежної” економіки. Вплив девальвації грошової одиниці на структуру сукупної пропозиції. Вплив девальвації грошової одиниці на структуру сукупного попиту. Збільшення виробництва у секторі товарів внутрішньої торгівлі. Збільшення абсорбції у “залежній економіці”, у тому числі зі залежністю сукупної пропозиції від RER

Література: Шевчук (розділ 13)

Самостійна робота: Береславська – доларизація економіки, Вахненко Т. Теретичні засади Кейнс, Радзівевський О, Фишер, Сакс, Шевчук В.

Тема 13. Макроекономіка відкритої економіки – вступ до оцінки ризиків

Визначення боргу. Розрахунок боргу: Gross debt, net debt, debt net of assets, net financial liabilities. Інструменти боргу. Структура боргу. Показники динаміки боргу-фактори, які впливають на борг (первинний дефіцит, диференціал відсотку та зростання, stock-flow adjustment). Приведена вартість боргу: PV, NPV, CIRR, CPIA. Граничні показники.

Debt sustainability: основна тотожність, фактори стійкості. Ключові компоненти стійкості: зростання, первинний дефіцит, відсоток, валютний курс. Debt sustainability framework. Ризики: ліквідності, платоспроможності. Програмування боргу в цілому: діагностика, аналіз, прогноз. Ліквідність та платоспроможність як ключові категорії ризиків. Суверенний ризик та його взаємозв'язок з політичним та економічним

ризиками. Здатність та бажання погашення боргів — базова модель та її розширення. Колективний борг дебіторів і кредитний ризик

Література: L.van Effernik, C.Kool, T.van Veen, Шевчук, розділ 9 -11
Самостійна робота: Rao, Nallari, Eaton J, Gerzovitz J. Stiglitz J.

ІІІ. ЛІТЕРАТУРА

Основна навчальна література

Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 2000. – 241 с.

1. Савельєв Є.В. Міжнародна економіка.- 3 – е видання., перероблене і доповнене. – К.: Знання,2008. – 622 с.
2. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика.- 2-ге вид.- Львів: Каменяр.- 2003.- 719 с.

Додаткова література

1. Береславська О. Доларизація в Україні та шляхи її подолання. // Вісник НБУ.- № 10.- 2006. №2
2. Береславська О.Ревальвація гривні: вплив на інфляційні процеси в Україні та та рівень доларизації економіки. 2006 № 2
3. Блауг Марк.- Економічна теорія в ретроспективі :. _ К.: «Основи», 2001.- 241 с.
4. Василенко Ю.Наслідки девальвації для ефективності експорту.// Вісник НБУ.- № 2.- 2001.
5. Вахненко Т. Теретичні засади формування зовнішнього національного боргу // Вісник НБУ/ 2006. № 9
6. Вахненко Т. Оптимізація валютно- курсової політики в Україні // Економіка України № 1/ 2005. с.28
7. Куриляк В.Є. Савельєв Є.В. «Вплив глобалізації за економічний розвиток України». - // Економіка України № 9 /2012.
8. Пищик В. Эвропейская конституция и её роль в валютной интеграции. - // Мировая экономика и международные отношения № 1 / 2005

9. Михневич С. Поддержка конкуренции и политика антидемпинга: их взаимозависимость // Мировая экономика и международные отношения № 6 / 2005 . с.63.
10. Радзієвський О. Сепаратності доларизації економіки України в умовах фінансової глобалізації. // Економіка України № 2/ 2005. с.16
11. Рут Ф. Філіпенко А. Міжнародна торгівля та інвестиції.- К.: Основи.- 1998 . 743с.
12. Сакс Джеффри. Макроэкономика. Глобальный подход. М.: Дело .- 1996.- 847 с.
13. Стельмах В., Петрик О. Обмінний курс, інфляція та конкурентоспроможність економіки // Вісник НБУ.- № 9 .- 2001.
14. Субботин А. Перспективы глобального рынка. - // Мировая экономика и международные отношения № 1/ 2005.
15. Філіпенко А. – Інтеграційні перспективи України: бігравітаційна модель. // Економіка України № 4 /2005.
16. Чужиков В.І. Лук'яненко О. «Кластерна політика Європейського Союзу» // Економіка України .- 2/2013
17. Шевчук В. Економічні реформи у Латинській Америці: від фінансової стабілізації до стійкого економічного зростання. _ Львів: Каменяр. – 1999.
18. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика.- 2-ге вид.- Львів: Каменяр.- 2003.- 719 с.
19. Christian J. Bauer | Dominika Langenmayr.- Sorting into outsourcing: Are profits taxed at a gorilla's arm's length?.- .- // Journal of International Economics.- January 2013
20. Blalock, G. | Gertler, P.J. - Welfare gains from Foreign Direct Investment through technology transfer to local suppliers - // Journal of International Economics.- Volume 74, Issue 2, March 2008, Pages 402-421
21. L.van Effernik, C.Kool, T.van Veen - Country risk analysis – Amsterdam 2003

22. Kim, S. | Roubini, N. [Twin deficit or twin divergence? Fiscal policy, current account, and real exchange rate in the U.S.](#) .- // Journal of International Economics.- Volume 74, Issue 2, March 2008, Pages 362-383
23. Eaton J, Gerzovitz J. Stiglitz J. – The pure theory of country risk // European Economic Review 30 (1986)
24. ECB, 2011. The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures <http://www.ecb.int/mopo>
25. Edwin L.-C. Lai | Isabel K.M. Yan Would global patent protection be too weak without international coordination?. -// Journal of International Economics. - January 2013
26. Kose Ayhan, Otrok, C. M Whiteman, C.H., Understanding the evolution of world business cycles.- // Journal of International Economics.- Volume 75, Issue 1, May 2008, Pages 110-130
27. Montiel P.M. 2009, *International Macroeconomics*. NY, Wiley-Blackwell.
28. European Integration Online Papers . Bernard Steunenberg and Antoaneta Dimitrova Compliance in the EU enlargement process. The limits of the conditionality. (EIOP) Vol. 11 (2007) N°5; <http://eiop.or.at/eiop/texte/2007-005a.htm>
29. European Integration Online Papers . Fritz Breuss. Economic Integration, EU-US Trade Conflicts and WTO Dispute Settlement. European Integration online Papers (EIOP) Vol. 9 (2005) N° 12; <http://eiop.or.at/eiop/texte/2005-012a.htm>
30. Rao M.,R. Nallari 2001, *Macroeconomic Stabilization and Adjustment*. Oxford.
31. Smeets Valerie , Frederic Warzynski . - Estimating productivity with multi-product firms, pricing heterogeneity and the role of international trade.- .- // Journal of International Economics .- January 2013

Доступні першоджерела

1. Блауг М. Економічна теорія у ретроспективі. – К.: Основи. – 2001. – 216с.
2. Кейнс Дж.М. Трактат про грошову реформу. – Загальна теорія зайнятості, процента та грошей К.:Асоціація українських банків, 1999
3. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. – Київ: Port - Royal,2001
4. Леонтьев В.В. Исследование структуры американской экономики . Теоретический и эмпирический анализ по схеме затраты – выпуск. М., Госстаиздат, 1958.
5. Леонтьев В.В. Межотраслевая экономика. – М.: Экономика, 1997. – 497 с.
6. Маршал А. Принципи економічної науки. – К.: АДС «УМК Центр», 2001. – 216 с.
7. Милль Дж. Стюарт. Основы политической экономии. – М. Прогресс. – 1980. – 74 с.
8. Michael E. Porter.The competitive advantages of nations. New York:Free Press, 1990 – 855 p.
9. Ricardo, David. The principles of political economy and taxation / introduction by Michael P. Fogarty. London : J.M. Dent ; New York : E.P. Dutton, [1960].
- 10.Робинсон Джоан Вайоле. Экономическая теория несовершенной конкуренции.- М.: Прогресс. – 1986.- 471 с.
- 11.Фишер Ирвинг. Покупательная сила денег. – М.: Дело, 2001. – 319 с.
- 12.Хикс Дж.Р. Стоимость и капитал. – М.: «Прогресс», «Универс» - 1993-488с .

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
Кафедра економічної теорії

Робоча програма дисципліни
Міжнародна економіка

Шифр галузі, найменування галузі знань, код напрямку, напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Організаційно-методична характеристика навчальної дисципліни	
	Академічна характеристика	Структура
	Рік навчання:3 Семестр:8 Кількість годин на тиждень: Статус курсу: <i>нормативна</i> Кількість ECTS кредитів:5	Кількість годин:180 Загальна: Лекції:28 Семінарські заняття:22 Самостійна робота:130 Вид підсумкового контролю: Іспит

Робоча програма складена для освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр спеціальності 051 Економіка галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Укладач Григор'єв Г.С. к.е.н. доцент

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

МЕТА КУРСУ:

Розвиток економічного мислення у сфері функціонування міжнародного торговельного, фінансового та кредитного ринків, засвоєння законів та закономірностей міжнародної економіки

Завдання курсу:

- Вивчення загальнотеоретичних основ розвитку міжнародної економіки на мікро та макрорівнях;
- Показ тенденцій та закономірностей розвитку міжнародного виробництва, розподілу, обліку та споживання товарів та послуг;
- Обґрунтування методологічних основ міжнародного руху факторів виробництва;
- Освітлення процесів інтернаціоналізації господарського життя та взаємозалежності національних економік;
- Розгляд загальнолюдських проблем сучасності;
- Формування у студентів стереотипу глобального мислення.

Міждисциплінарні зв'язки .

Методологічною основою курсу «Міжнародна економіка»: є «Політична економія»; «Історія економічних вчень», «Макроекономіка»; «Мікроекономіка». Після вивчення даної дисципліни передбачається проходження навчальних курсів: «Політична економія євроінтеграції», «Конкурентоздатність в глобальній економіці» (Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності), «Макроекономічний аналіз»

У результаті вивчення курсу студент повинен:

Знати:

- методи аналізу міжнародної торгівлі;
- інструментарій зовнішньо – торговельної та валютно – фінансової політики;
- механізм ціноутворення та розподілу доходів, а також деякі пов’язані з ними елементи макроекономічного регулювання;
- закономірності функціонування ринкової системи в цілому та економіки держави, зокрема в умовах високого ступеня економічної відкритості

Вміти:

- вирішувати задачі по застосуванню основних принципів систематизації типів економік;
- будувати аналітичні схеми взаємозв’язку структури, форм та середовища функціонування міжнародної економіки;
- розробляти та застосовувати принципові схеми аналізу кон’юнктури ринку товарі та послуг

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Кількість годин			
		всього	Лекцій	Семінарських занять	Самостійна та індивідуальна робота
1	Вступ до курсу. Теоретичні моделі відкритої економіки	9	1	-	8
2	Класичні та неокласичні теорії міжнародної торгівлі	13	2	1	10

3	Нова теорія міжнародної торгівлі. Недосконала конкуренція	14	2	2	10
4	Тарифні і нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі та зовнішньоторговельна політика.	13	1	2	10
5	Платіжний баланс. Баланс заощаджень — інвестицій	14	2	2	10
6	Номінальний і реальний обмінні курси. Вирівнювання платіжного балансу	14	2	2	10
7	Модель Салтера - Свона	16	2	2	12
8	Ціновий і абсорбційний підходи до вирівнювання платіжного балансу	14	2	2	10
9	Модель Манделла — Флемінга та розширення моделі IS – LM _ BP	13	2	1	10
10	Монетарна і портфельна модель платіжного балансу	14	2	2	10
11	Динамічна модель відкритої економіки	15	3	2	10

12	Модель “залежної економіки”	16	4	2	10
13	Макроекономіка відкритої економіки – вступ до оцінки ризиків	15	3	2	10
	Всього	180	28	22	130

Зміст лекційних, семінарських занять та самостійної роботи за темами навчального курсу.

Вступна лекція. Предмет і завдання курсу. Теоретичні моделі відкритої економіки

Питання лекції.

1. Огляд курсу. Предмет, цілі та функції міжнародної економіки.
2. Світова, міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини.
3. Мікро та макrorівні наукового дослідження міжнародної економіки.
4. Рух товарів і факторів виробництва та міжнародні фінанси.
5. Причинно — наслідкові зв'язки в світовій економіці як інструмент аналізу

Література: Савельєв – с. 9 – 64, Бураковський (розділ 2,3,4). Савельєв – с.64 — 121

Самостійна робота: Блауг; Милль; Рикардо

Тема 2.

Питання лекції. Класичні та неокласичні теорії міжнародної торгівлі

1. Теорія абсолютних переваг А.Сміта.
2. Теорема Хекшера _ Оліна.
3. Парадокс Леонт'єва та його пояснення.
4. Теорема Хекшера – Оліна – Ванека.
5. Економічне зростання та міжнародна торгівля.

6. Вплив міжнародної торгівлі на доходи.
7. Розподіл доходів при торгівлі.
8. Теорема Самуельсона – Джонса
9. Теорема Столпера – Самуельсона.
10. Реверс факторів виробництва: еластичність заміщення та реверс попиту.
11. Міжнародний рух факторів виробництва. Новітні теорії багатонаціональних корпорацій та руху капіталу

Література: Бураковський (розділ 8, 10, 11, 12, 13)., Савельєв – с. 271 -210
Самостійна робота: Блауг, Маршалл А.; Портер, Робінсон

Питання семінару. Відкритість економіки та сучасні проблеми світової економіки

1. Торгівля в однофакторній моделі: визначення відносних цін після торгівлі та виграшу від торгівлі. Факторні моделі.
2. Визначення рівня відкритості економік
3. Інтеграційні об'єднання як об'єкт аналізу
4. Кластерний аналіз обраного інтеграційного об'єднання

Література: Бураковський (розділ 8, 10, 11, 12, 13)., Савельєв – с. 271 -210
Самостійна робота: Блауг, Маршалл А.; Портер, Робінсон

Питання щодо самостійного опрацювання.

1. Специфіка сучасної теорії порівняльних переваг в індустріальних і постіндустріальних суспільствах
2. Неомеркантилізм в розвинених країнах та країнах, що розвиваються
3. Оцінка порівняльних переваг у сучасному світі
4. Національна порівняльна перевага та конкурентоспроможність на світовому ринку
5. Крива відносного попиту та пропозиції у міжнародній торгівлі.
6. Модель Дорнбуша - Фішера - Самуельсона: основна модель та доповнення до моделі.
7. Модель динамічних порівняльних переваг

Тема 3. Нова теорія міжнародної торгівлі. Недосконала конкуренція Питання лекції.

1. Модель ефекту масштабу виробництва П. Кругмана.
2. Економія на масштабах виробництва і крива трансформації виробничих потужностей.
3. Зовнішній і внутрішній ефекти масштабу.
4. Торгівля за умов монополістичної конкуренції.
5. Теорія міжнародної конкуренції М.Портера.
6. Внутрішньогалузева торгівля: причини розвитку та методика вирівнювання.
7. Економічний ріст та міжнародна торгівля

Література:

Основна: Савельєв – с.211 - 237 Бураковський (розділ 8, 9, 10,11,12, 13).

Додаткова: Блауг, Маршалл А.; Портер, Робінсон, Рут, Холопов А.

Питання семінару.

13. Виробничий цикл.
14. Внутрішньогалузева торгівля.
15. Диференційований продукт (товар)
16. Етапи життєвого циклу продукту
17. Імітаційний лаг.
18. Монополістична конкуренція.
19. Перехресний попит.
20. Рівень доходу.
21. Цінова еластичність попиту.
22. Економія на масштабі в ситуації досконалої конкуренції.
23. Економія на масштабі в ситуації недосконалої конкуренції.
24. Економічний ріст та міжнародна торгівля.
25. Вплив економічного росту на обсяг зовнішньої торгівлі малої країни

Питання щодо самостійного опрацювання

1. Динамічний ефект масштабу виробництва.
2. Індекс внутрішньогалузевої торгівлі.
3. Товарна група (товарна позиція).
4. Транспортні видатки в міжнародній торгівлі.
5. Теорія економії на масштабах виробництва М. Кемпа.
6. Модель інновацій, технологій та світового розподілу добробуту доходів П. Кругмана.
7. Нові теорії торгівлі в індустріальних країнах П. Кругмана.
8. Структура торговельних потоків С. Ліндера.
9. Теорія технологічного фактору в міжнародній торгівлі Р. Вернона.
10. Технологічний прогрес в міжнародній торгівлі.
11. Ефект росту виробництва в плані впливу на зовнішню торгівлю країни.
12. «Розорююче економічний ріст».

Тема 4 Тарифні і нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі та зовнішньоторговельна політика.

Питання лекції.

1. Класифікація тарифів за способом стягнення.
2. Випадки застосування адвалерних та специфічних тарифів.
3. Механізм впливу митного податку.
4. Природа імпортової квоти.
5. Оптимальний митний податок.
6. Вимір нетарифних методів. Кількісні обмеження та квотування.
Ліцензування. Квотування

Література:

Основна: Бураковський (розділ 2,3,4).

Додаткова: Блауг; Милль; Рикардо Рут, Філіпенко. Михневич

Питання семінару.

1. Тарифна ескалація. Вплив тарифу на економіку великої країни.
2. Вплив тарифу на економіку малої країни. Визначення оптимального тарифу.
3. Побудова кривої попиту на імпортований товар. Побудова кривої експортної пропозиції.
4. Механізм дії специфічного мита – графічне представлення.
5. Механізм дії адвалерного мита – графічне представлення.

Механізм дії експортного податку – графічне представлення.

6. Експортні субсидії – графічне представлення.
7. Демпінг – графічне представлення.
8. Добровільні експортні обмеження - графічне представлення.
9. Компенсаційні (антидемпінгові) мита – практика застосування.
10. Митна квота в умовах зростання попиту на імпортовані товари.
11. Аргументи на користь протекціонізму.
12. Механізм дії імпортової квоти – графічне представлення.

Література:

Основна: Бураковський (розділ 2,3,4).

Додаткова: Блауг, Милль, Рикардо, Рут, Філіпенко.

Питання щодо самостійного опрацювання

1. Динамічні наслідки протекціонізму.
2. Статичні наслідки протекціонізму.
3. Загальна система преференцій.
4. Режим найбільшого сприяння.
5. Система імперських преференцій.
6. Система стягнення мита з імпортованих промислових товарів, виготовлених з використанням вітчизняних та закордонних компонентів.

7. СОР – основні принципи діяльності.
8. Сфери використання кривих попиту на імпорتنі товари та експортної пропозиції.
9. Порівняння механізму дії і наслідки митних квот і митних тарифів.
10. Зміна стану загальної рівноваги країни під впливом торговельних обмежень.
11. Концепція торговельної політики «мій сусіда - жебрак».
12. Інтраіндустріальна торгівля.
13. Торговельна політика за недосконалої конкуренції на вітчизняному ринку.

Тема 5. Платіжний баланс. Баланс заощаджень — інвестицій

Питання лекції.

1. Велика і мала відкрита економіка
2. Джерела інформації і принципи класифікації платіжного балансу.
3. Операції платіжного балансу: рахунки поточних операцій, операцій з капіталом та фінансових операцій.
4. Фінансування платіжного балансу і резервні активи.
5. Аналітичні властивості платіжного балансу.
6. Баланс заощаджень – інвестицій.
7. Виняткове фінансування.
8. Макроекономічні шоки та їх класифікація.
9. Класичні і кейнсіанські традиції у вирівнювання платіжного балансу.

Література:

Основна: Рокоча (кн..2, частина 1 – розділ 1)., Шевчук (розділ 2 -3, 5 -7, 10 -11), Krugman (part 3, chapter 12)

Додаткова: Шевчук В.О., Економічні реформи

Питання семінару.

1. Особливості складання платіжного балансу і його структура.

2. Виключне фінансування.
3. Проблеми вибору рівноваги платіжного балансу. “Широке” і “вузьке” трактування рівноваги платіжного балансу.
4. Вирівнювання платіжного балансу. Макроекономічні шоки та їх класифікація.
5. Дзеркальна статистика зовнішньої торгівлі.
6. Купівельна спроможність експорту.
7. Критерії відкритості національної економіки

Питання щодо самостійного опрацювання

1. Тенденції у платіжному балансі України.
2. Система національних рахунків і платіжний баланс.
3. Міжнародна інвестиційна позиція країни.
4. Проблеми статистичних розбіжностей в платіжному балансі.
5. Позитивне та негативне сальдо поточного рахунку – плюси та мінуси.
6. Вплив зміни валютного курсу на платіжний баланс: підхід еластичності.
7. Портфельна модель платіжного балансу.

Література:

Основна: Рокоча (кн..2, частина 1 – розділ 1)., Шевчук (розділ 2 -3, 5 -7, 10 -11), Krugman (part 3, chapter 12)

Додаткова: Шевчук В.О.- Економічні реформи

Тема 6. Номінальний і реальний обмінні курси. Вирівнювання платіжного балансу

Питання лекції.

1. Системи обмінного курсу
2. Грошова рада
3. М'яке і жорстке прикріплення грошової одиниці
4. Ефект Баласи — Самуельсона

5. Правило “ однієї ціни”
6. Конвергенція до ПКС
7. Арифметичний і геометричний реальні обмінні курси
8. Таргетування інфляції
9. Тотожність Рікардо

Основна література: Шевчук (розділ 4); Бураковський (розділ 17, 18,19,20 , 21)

Додаткова література: Рут, Філіпенко.

Питання семінару.

1. Розрахунок арифметичного і геометричного реального ефективного обмінного курсу
2. Оцінка впливу прив'язаного обмінного курсу на обсяг торгівлі
3. Оцінка динаміки фіксованих та плаваючих обмінних курсів
4. Визначення індикаторів конкурентоспроможності країнами
5. Інфляційне таргетування та його наслідки

Основна література: Шевчук (розділ 4); Бураковський (розділ 17, 18,19,20 , 21)

Додаткова література: Рут, Філіпенко.

Питання щодо самостійного опрацювання

1. Політика обмінного курсу в Україні.
2. Потенційні недоліки заниженого обмінного курсу.
3. Практичні аспекти довгострокової конвергенції.
4. Модель Дорнбуша.
5. Модель Бренсона.
6. Модель Салтера – Свона.
7. Правило Тінбергена.
8. Модель реального обмінного курсу в балансі заощаджень – інвестицій.
9. Чинники реального обмінного курсу в Україні.

10. Стерилізація монетарних ефектів платіжного балансу.

Основна література: Шевчук (розділ 4); Бураковський (розділ 17, 18,19,20 , 21)

Додаткова література: Рут, Філіпенко.

Тема 7. Модель Салтера - Свона.

Питання лекції.

1. Макроекономічна рівновага
2. “Природний” рівень доходу
3. Внутрішня рівновага
4. Правило Тінбергена
5. Інструменти управління попитом
6. Модель Салтера — Свона

Основна література: Шевчук (розділ 6)

Додаткова література: Рут, Філіпенко, Михневич.

Питання семінару

1. Оцінювання діаграм країн в моделях Салтера — Свона
2. Побудова схем для економіки України за допомогою моделей Салтера — Свона
3. Аналіз варіантів досягнення макроекономічної рівноваги за допомогою моделі Салтера — Свона
4. Прогнозування макроекономічних наслідків в економіці з від'ємним сальдо і додатним сальдо поточного рахунку
5. Вибір рекомендованого методу стимулювання промислового виробництва за допомогою зниження RER
6. Умови торгівлі і чинники обмінного курсу

Основна література: Шевчук (розділ 6)

Додаткова література: Рут, Філіпенко; Михневич.

Питання щодо самостійного опрацювання

1. Латинська Америка: використання завищеного обмінного курсу для стимулювання економіки
2. Оцінка ВВП України і поточного рахунку за допомогою моделі Салтера — Свона
3. Оцінка відхилення реального ВВП від реального тренду.
4. Чинники реального обмінного курсу України
5. Оцінка стану внутрішньої і зовнішньої рівноваги для України

Основна література: Шевчук (розділ 6)

Додаткова література: Рут, Філіпенко; Михневич.

Тема 8. Ціновий і абсорбційний підходи до вирівнювання платіжного балансу

Питання лекції

1. Ціновий підхід
2. Правило однієї ціни
3. Умова Маршала — Лернера
4. Теорія корпоративної конкуренції
5. Абсорбційний підхід

Основна література: Шевчук (розділ 7)

Додаткова література: Хикс, Рут, Філіпенко

Питання семінару

1. Оцінка наслідків девальвації грошової одиниці для країни та відповідних змін для країн — торговельних партнерів
2. Аналіз впливу девальвації грошової одиниці за допомогою теоретичної конструкції Бікердайка — Робінсона — Метцлера
3. Абсорбційний підхід до вирівнювання платіжного балансу в класичній і кейнсіанській традиції
4. Стагнація та платіжний баланс — оцінка взаємозв'язку
5. Мікроекономічний вплив інструментів економічної політики на монопольний статус підприємства

Основна література: Шевчук (розділ 7)

Додаткова література: Хикс; Рут, Філіпенко

Питання щодо самостійного опрацювання

1. Модель Бікердайка — Робінсон — Метцлера
2. Цінова еластичність експорту — імпорту
3. Цінова еластичність експорту — імпорту
5. Ціновий “песимізм”
6. Політика відстеження інфляції

Основна література: Шевчук (розділ 7)

Додаткова література: Хикс; Рут, Філіпенко

Тема 9. Модель Манделла — Флемінга та розширення моделі IS – LM – VP

Питання лекції

1. Модель Манделла – Флемінга.
2. Компоненти пропозиції грошової маси.
3. Метод статичних порівнянь.
4. «Пастка ліквідності».
5. Стимулювання платоспроможного попиту.
6. Стерилізація монетарних ефектів платіжного балансу.
7. Мобільність капіталу.
8. Грошовий мультиплікатор.
9. Автоматичний стабілізатор.
10. Операції відкритого ринку.
11. Правило Фішера.

Література: Шевчук, розділ 8

Самостійна робота: Кейнс, Фишер, Сакс, Шевчук В. Економічні реформи

Питання семінару.

1. Модель Манделла – Флемінга – графічна інтерпретація.
2. Мобільність капіталу в моделі Манделла – Флемінга (графічна інтерпретація).
3. Портфельна модель платіжного балансу.

4. Рівновага портфеля активів і сальдо поточних рахунків для відкритої економіки.
5. Збільшення грошової маси у портфельній моделі (фіксований обмінний курс).
6. Вплив збільшення грошової маси на сальдо поточного рахунку – графічна інтерпретація.
7. Збільшення пропозиції внутрішніх облігацій у портфельній моделі при плаваючому та фіксованому валютних курсах.
8. Закритий і відкритий паритети відсоткових ставок.

Література: Шевчук, розділ 8

Самостійна робота: Кейнс, Фишер, Сакс, Шевчук В. Економічні реформи

Питання щодо самостійного опрацювання

1. Прикладні аспекти стерилізації монетарних ефектів платіжного балансу.
2. Вибір інструментів економічної політики за умов неповної інформації в моделі Манделла – Флемінга.
3. Макроекономічна рівновага в економіці з високою мобільністю капіталу.
4. Особливості досягнення макроекономічної рівноваги в економіці з невисокою мобільністю капіталу.
5. Взаємодія відкритих економік у моделі Манделла – Флемінга.
6. Монетарний підхід до вирівнювання платіжного балансу.
7. Пояснення експортоорієнтованого зростання в монетарній моделі платіжного балансу.

Література: Шевчук, розділ 8

Самостійна робота: Кейнс, Фишер, Сакс, Шевчук В. Економічні реформи

Тема 10. Розширення моделі IS – LM - BP

Питання лекції

1. Ефект добробуту і Лауерсена — Метцлера
2. “Пастка ліквідності”

3. Цінова еластичність сукупної пропозиції
4. Девальвація грошової одиниці
5. Ефект Кейнса
6. Гнучке ціноутворення

Література: Шевчук – розділ 9 -11

Самостійна робота: ЕСВ 2011, Montiell

Питання семінару

7. Експансійна монетарна політика для обмеженої мобільності капіталу з врахуванням ефектів добробуту
8. Експансійна фіскальна політика для обмеженої мобільності капіталу з врахуванням ефектів добробуту
9. Відмінні припущення щодо цінової еластичності сукупної пропозиції
10. Вплив експансійної фіскальної політики в економіці з гнучким ціноутворенням
11. Вплив експансійної фіскальної політики в економіці із залежністю сукупної пропозиції від RER

Література: Шевчук – розділ 9 -11

Самостійна робота: ЕСВ 2011, Montiell

Питання самостійного опрацювання

1. Міжнародна пастка ліквідності в японській економіці
2. Емпіричні моделі впливу інструментів девальвації на динаміку реального обмінного курсу
3. Ілюстрація наслідків погіршення умов торгівлі за умов фіксованого обмінного курсу
4. Виведення залежності сукупної пропозиції з умов рівноваги ринку робочої сили
5. Аналіз результатів економетричного оцінювання впливу цін імпорту на інфляцію в країнах Латинської Америки

Література: Шевчук – розділ 9 -11

Самостійна робота: ЕСВ 2011, Montiell

Тема 11. Динамічні моделі відкритої економіки

Питання лекції

1. Відкритий і закритий паритети відсоткових ставок
2. Хеджування валютного ризику
- 3 “Переліт” обмінного курсу
4. Форвардний обмінний курс
5. Правило Фішера
6. Модель Дорнбуша
7. Крива Філіпса

Питання семінару

1. Збільшення пропозиції грошової маси у моделі Дорнбуша
2. Вплив збільшення пропозиції грошової маси на RER
3. Рівновага реального і номінального обмінного курсів у моделі Дорнбуша
4. Монетарна політика у моделі Дорнбуша
5. Збільшення дефіциту бюджету в моделі Дорнбуша
6. Коротко і довгостроковий вплив збільшення пропозиції грошової маси (плаваючий обмінний курс)

Питання самостійного опрацювання

1. Збільшення пропозиції грошової маси у моделі Бренсона
2. Вплив збільшення пропозиції грошової маси на RER
3. Коротко і довгостроковий вплив зменшення видатків бюджету (плаваючий обмінний курс)
4. Коротко і довгостроковий вплив надходжень капіталу (плаваючий обмінний курс)

Тема 12. Модель “залежної економіки”

Питання лекції

1. Товари зовнішньої і внутрішньої торгівлі
2. Трансформаційна крива
3. Теорема Рибчинського

4. “Голландська хвороба”
5. Ортодоксальні програми фінансової стабілізації
6. Галузева економія від масштабів виробництва

Питання семінару

1. Графічне представлення моделі “залежної” економіки
2. Вплив змін у сукупній пропозиції на показники “залежної” економіки
3. Вплив девальвації грошової одиниці на структуру сукупної пропозиції
4. Вплив девальвації грошової одиниці на структуру сукупного попиту
5. Збільшення виробництва у секторі товарів внутрішньої торгівлі
6. Збільшення абсорбції у “залежній економіці”, у тому числі зі залежністю сукупної пропозиції від RER

Питання самостійного опрацювання

1. Перехід до макроекономічної рівноваги у “перегрітій економіці”
2. Передевальвація грошової одиниці у “залежній” економіці
3. Збільшення виробництва у секторі товарів зовнішньої торгівлі
4. Підвищення світових цін у “залежній економіці”

Тема 13. Макроекономіка відкритої економіки – вступ до оцінки ризиків

Питання лекції

1. Визначення боргу. Розрахунок боргу: Gross debt, net debt, debt net of assets, net financial liabilities.
2. Інструменти боргу. Структура боргу. Показники динаміки боргу-
3. Фактори, які впливають на борг (первинний дефіцит, диференціал відсотку та зростання, stock-flow adjustment).
4. Приведена вартість боргу: PV, NPV, CIR, CPIA.
5. Граничні показники. Debt sustainability: основна тотожність, фактори стійкості.
6. Ключові компоненти стійкості: зростання, первинний дефіцит, відсоток, валютний курс.

7. Debt sustainability framework. Ризики: ліквідності, платоспроможності.
Програмування боргу в цілому: діагностика, аналіз, прогноз.

Питання семінару

1. Ліквідність та платоспроможність як ключові категорії ризиків.
2. Суверенний ризик та його взаємозв'язок з політичним та економічним ризиками.
3. Здатність та бажання погашення боргів — базова модель та її розширення.
4. Колективний борг дебіторів і кредитний ризик.

Питання самостійної роботи

1. Потенціал економічного зростання – джерела та обмеження
2. Потенціал економічного зростання – вразливість/стійкість до негативних шоків (реальні економічні/фіскальні перспективи)
3. Потенціал економічного зростання - вразливість/ стійкість до негативних шоків (монетарні перспективи)
4. Потенціал валютних доходів –джерела та обмеження
5. Потенціал валютних доходів - вразливість/стійкість до негативних шоків

Література: L.van Effernik, C.Kool, T.van Veen, Шевчук, розділ 9 -11

Самостійна робота: Rao, Nallari, Eaton J, Gerzovitz J. Stiglitz J.

V. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

МЕТА І ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш широкого огляду тематики курсу з використанням матеріалів періодичних видань, наукових праць, монографій з окремих питань дисципліни.

Важливою складовою самостійної роботи студентів є виконання індивідуальних робіт.

Виконання індивідуальних робіт має на меті:

- закріплення знань теоретичного курсу;
- напрацювання вмінь:

- вирішення задач по застосуванню основних принципів систематизації типів економік;
- побудови аналітичних схем взаємозв'язку структури, форм та середовища функціонування міжнародної економіки;
- розробки та застосування принципових схем аналізу кон'юнктури ринку товарів та послуг

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для самостійної роботи:

№ теми	Завдання	Література	Форма контролю
1.	Вступ до курсу. Теоретичні моделі відкритої економіки	1,2,10,11	Опитування
2.	Класичні та неокласичні теорії міжнародної торгівлі	2,10,15,16	Підготовка есе
3.	Нова теорія міжнародної торгівлі. Недосконала конкуренція	1,3,4,12	Підготовка есе
4.	Тарифні і нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі та зовнішньоторговельна політика.	3,12,14,	Підготовка есе
5.	Платіжний баланс. Баланс заощаджень — інвестицій	3,5,6	Підготовка есе
6.	Номінальний і реальний обмінні курси. Вирівнювання платіжного балансу	3,9, 12,14	Коротка доповідь
7.	Модель Салтера - Свона.	3,11,12	Коротка доповідь

8.	Ціновий і абсорбційний підходи до вирівнювання платіжного балансу	16,17	Коротка доповідь
9.	Модель Манделла — Флемінга та розширення моделі IS – LM _ BP	4,14,15	Підготовка есе
10.	Монетарна і портфельна модель платіжного балансу	4,8,16	Коротка доповідь
11.	Динамічна модель відкритої економіки	4,9,12	Коротка доповідь
12.	Модель “залежної економіки”	4,13,16	Коротка доповідь
13.	Макроекономіка відкритої економіки – вступ до оцінки ризиків		

Формою контролю результатів самостійної роботи може бути опитування, підготовка конспекту, тез, есе, коротка відповідь, написання звіту, контрольна робота і т.д.

ОБСЯГ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Розподіл годин по кожному виду самостійної роботи.

<i>№</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Підготовка до поточних семінарських занять	12
1.	Виконання поточних семінарських завдань	12
2.	Написання есе	12
3.	Підготовка виступів	12
4.	Індивідуальні консультації з викладачем	7
	ВСЬОГО	55

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Інтеграційні об'єднання та відкритість економік

Під час проведення усіх семінарських занять проводиться аналіз економічних інтеграційних об'єднань, які існують на даний момент у світі.

Кожний студент обирає одне об'єднання для оцінювання його залучення в світову економіку. Кожний семінар присвячений конкретній проблематиці.

Результатом аналізу є виявлення факторів, які впливають на більшу або меншу відкритість (закритість) економік.

За допомогою аналізу статистичних даних, або аналітичних гіпотез проводиться аналіз обраного кластеру країн по даній проблематиці.

Оскільки за одну пару виступити усі студенти не зможуть, виступають 2 людини (по 10 хвилин). На наступній парі ще дві людини – по іншій темі, і так до кінця семестру. На останньому занятті надається 5 – 6 хвилин на фінальну узагальнену презентацію по всім темам кожному студенту.

ТЕМАТИКА ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ

Тематика реферативних робіт

Тема 1.

1. Міжнародна економіка як наука – основні етапи розвитку
2. Міжнародна економіка, як фактор економічного зростання в Україні
3. Критерії виділення підсистем господарства. Історичні етапи розвитку країни; групи країн по рівню національного доходу на душу населення; соціальна структура економіки; тип економічного розвитку країни; місце зовнішнього сектору в національному господарстві
4. Основні показники розвитку міжнародної спеціалізації галузей: коефіцієнт відносної експортної спеціалізації; експортна квота у виробництві галузі
5. Кооперація та спеціалізація міжнародного виробництва.

Тема 2.

1. Елі Хекшер та «Вплив зовнішньої торгівлі на розподіл доходів»
2. Бертіль Олін та «Міжрегіональна та міжнародна торгівля
3. Давід Рікардо та міжнародна торгівля в «Принципах політекономії та оподаткування»

4. Томас Ман: «Про багатство Англії у зовнішній торгівлі.....»
5. Девід Г'юм: «Про торговий баланс»
6. Етьєн Кондильяк і «Торгівля та уряд у їх взаємовідносинах»
7. Німецька історична школа: Густав Шмоллер та науковий захист системи меркантилізму.
8. Вільям Каннінгем та британська наукова школа захисників меркантилізму.

Тема 3.

1. Порівняльні переваги України.
2. Порівняльні переваги розвинених країн .
3. Порівняльні переваги країн, що розвиваються.
4. Торгівля в моделі з багатьма країнами та багатьма товарами.
5. Дж. Міль – міжнародна торгівля.

Теми рефератів до теми 4.

1. Модель «витрати – випуск» і парадокс В. Леонт'єва
2. Визначення структури української торгівлі.
3. Реверс факторів виробництва та факторні ціни.
4. Вплив ціни факторів на порівняльні переваги України.
5. Кваліфікація праці та порівняльні переваги.
6. Теорема Хекшера – Оліна – Ванека.
7. Детермінанти структури міжнародної торгівлі.
8. Критерій ефективності Парето.

Тема 5.

1. Гіпотеза імітаційного лагу М.Познера.
2. Теорія життєвого циклу Р. Вернона.
3. Модель М. Кемпа.
4. Теорія внутрішньогалузевої торгівлі Грубеля.
5. Модель інновацій П.Кругмана.
6. Емпіричне тестування теорії Ліндера.

7. Концепція технологічного фактору в моделі Р.Вернона.

Тема 6.

1. Теорія протекціонізму М.Познера.
2. Мічиганська модель світового виробництва та теорія торгівлі.
3. Тарифний протекціонізм в промислових країнах.
4. Нетарифні дисторсії в міжнародній торгівлі.
5. Теорія міжнародної торгівлі Г.Хаберлера.
6. Спорадичний демпінг.
7. Аргументи на користь протекціонізму.
8. Динамічні наслідки протекціонізму.

Тема 7.

1. Міжнародна теорія торгівлі та політика.
2. Торговельна політика та економічний добробут.
3. Теорія протекціонізму М. Кордена.
4. Теорія міжнародної торгівлі Г. Хаберлера.
5. Наслідки застосування митного тарифу для добробуту великої країни.
6. Наслідки застосування митного тарифу для малої країни.
7. Імпортний тариф та загальна рівновага.

Тема 8.

1. Поточна чиста інвестиційна позиція України.
2. Пояснення реальних прямих інвестицій в теоремі Рибчинського.
3. Аналіз міграційних потоків (світові тенденції).
4. Міграційна політика України.
5. «Втеча інтелекту» в теорії міжнародної торгівлі.
6. Ефекти економічного зростання та міграції.
7. Трансфертне ціноутворення.
8. Потенційні вигоди від залучення прямих іноземних інвестицій.

Тема 9.

1. Ефекти створення та відхилення торгівлі в теорії Бела Балаши.
2. Теорія митних союзів Річарада Ліпсі.

3. Джеймс Мід і теорія митних союзів.
4. Преференційні торговельні угоди у сучасному світі.
5. Економічні союзи в світовій економіці.
6. Відхилення торгівлі у загальній рівновазі.
7. Етапи розвитку ЕС.
8. НАФТА як інтеграційне утворення.
9. МЕРКОСУР як інтеграційне утворення.

Тема 10.

1. Нейтральність девальвації в теорії платіжного балансу – теорія та практика.
2. Структуралістська критика монетаризму в Україні.
3. Довгострокова нейтральність девальвації грошової одиниці.
4. Структура попиту в економіці з комбінованою структурою споживання.
5. Динаміка заощаджень у життєвому циклу приватних споживачів.
6. Зовнішні запозичення у моделі балансу заощаджень – інвестицій.
7. Зовнішні запозичення в економіку України.
8. Парадокс Фельдштейна –Хоріюки.

Тема 11.

1. Ефект Баласи – Самуельсона.
2. Політика обмінного курсу в Україні.
3. Практичні аспекти довгострокової конвергенції.
4. Ефект Баласи – Самуельсона.
5. Золотий стандарт і обмінні курси.
6. Бретон – Вудська система і обмінні курси.
7. Ямайська система і обмінні курси.

Тема 12.

1. Стерилізація монетарних ефектів платіжного балансу.
2. Макроекономічний вплив операцій відкритого ринку (досвід України).

3. Вибір інструментів економічної політики за умов неповної інформації.
4. Макроекономічна рівновага в економіці з високою мобільністю капіталу.
5. Особливості досягнення макроекономічної рівноваги в економіці з невисокою мобільністю капіталу.
6. Взаємодія відкритих економік у моделі Манделла –Флемінга .
7. Ефект Лаурсена – Метцлера в моделі IS – LM.
8. Міжнародна «пастка ліквідності».

Система оцінки знань студентів і шкала оцінок
Умови рейтингу

№	Види робіт	Кількість	Максимум балів за умови отримання	Разом
1	Семинар	11	0,9	10
2	Підготовка реферативної роботи	1	10	10
3	Проміжна контрольна робота	2	20	40
4	Фінальний тест	1	40	40
	Разом:			100

Мінімальна кількість набраних впродовж триместру балів до допуску до іспиту – 40 балів.

0-60 балів – незадовільно

61-75 балів – задовільно

76-90 балів – добре

91-100 балів – відмінно

Запитання, які виносяться на іспит

1. Економічні наслідки впливу переміщення міжнародних потоків капіталу на доходи – графічне представлення
2. Причини та ефекти міжнародної міграції – графічне представлення

3. Економічні наслідки впливу переміщення міжнародних потоків капіталу на доходи
4. Міжнародна економічна інтеграція – типи економічних блоків
5. Статичні ефекти створення та відхилення торгівлі
6. Динамічні ефекти створення та відхилення торгівлі
7. Модель загальної рівноваги у її застосуванні до теорії митних тарифів
8. Модель часткової рівноваги у її застосуванні до теорії митних тарифів
9. Теорія євроінтеграції: Алтієрро Спінеллі і федералізм
10. Теорія євроінтеграції: Девід Мітрані та функціоналісти
11. Теорія євроінтеграції: Карл Дойч і теорія транзакцій
12. Теорія євроінтеграції: Ернст Хаас і неофункціоналізм
13. Теорія євроінтеграції: Стенлі Хофман та міжурядовий підхід
14. Визначення і структура платіжного балансу
15. Структура поточних операцій платіжного балансу
16. Структура капітальних операцій платіжного балансу
17. Тенденції у платіжному балансі України
18. Взаємозв'язок фінансового і поточного рахунків в платіжному балансі
19. Широке і вузьке розуміння рівноваги в платіжному балансі
20. Критерії зовнішньої заборгованості країни
21. Монетарна рівновага при сталому обмінному курсі
22. Автоматична адаптація платіжного балансу при фіксованому обмінному курсі
23. Автоматична адаптація платіжного балансу при плаваючому обмінному курсі
24. Аргументи на користь додатного сальдо поточного рахунку в платіжному балансі
25. Баланс заощаджень – інвестицій – основні властивості
26. Зовнішні запозичення у балансі заощаджень – інвестицій
27. Парадокс Фельдштейна – Хоріюки
28. Надлишковий попит на валюту та рух капіталу
29. Ревальвація і ринок імпорту
30. Еластичність попиту на імпорт
31. Мала країна і ревальвація
32. Проблема «подвійного дефіциту» - бюджету і поточного рахунку
33. Національні ризики – сутність концепції
34. Кредитний та інвестиційний ризики – відмінності
35. Структура національних ризиків при міжнародному інвестуванні
36. Структура національних ризиків при міжнародному кредитуванні
37. Алгоритм оцінювання ризиків країн

38. Модель національних ризиків “Standard & Poor’s”
39. Модель національних ризиків “Political Risk Services - PRS”
40. Модель національних ризиків “The Economist”
41. Валютний ризик – сутність та основні складові
42. Ризик відсоткових ставок – сутність та алгоритм оцінювання
43. Ризик дефолту в моделі національних ризиків
44. Класифікація систем обмінного курсу
45. Методи розрахунку реального обмінного курсу
46. Потенційні недоліки заниженого обмінного курсу
47. Паритет купівельної спроможності валют
48. Абсолютний і відносний паритети купівельної спроможності валют
49. Проблеми досягнення макроекономічної рівноваги в моделі Салтера – Свона
50. Правило Тінбергена
51. Світовий ВВП – глобальні тренди та причини прискореного зростання світової торгівлі (розриву з ВВП)
52. Рікардіанська модель порівняльних переваг
53. Трикутники міжнародної торгівлі в моделі порівняльних переваг
54. Абсолютні цінові переваги і обмінний курс
55. Абсолютні цінові переваги і валютний коридор
56. Валютний ринок і абсолютні цінові переваги
57. Деіндустріалізація і «голландська хвороба»
58. Специфічні фактори виробництва
59. Теорема Хекшера – Оліна – пояснення
60. Парадокс В. Леонтєва - сутність та пояснення причин виникнення
61. Теорема Столпера – Самуельсона – пояснення
62. Теорія життєвого циклу Р. Вернона
63. Інтрасекторна торгівля
64. Міжнародна дуополія
65. Форми міжнародного обміну за Гроссманом – Хелпманом
66. Крива обміну Онікі – Узава
67. Теорія периферійної економіки Р. Пребіша
68. Детермінанти порівняльних та конкурентних переваг
69. Відкритість економік – методи розрахунків
70. Індекс умов торгівлі - методика розрахунку
71. Концентрація і диверсифікація експорту (індекс Грубеля - Ллойда)
72. Індекс регіональної орієнтації – методика розрахунку
73. Індекс схожості експорту – методика розрахунку
74. Індекс компліментарності – методика розрахунку

75. Оцінка експортного кошику країни за індексом *PRODY*
76. Вимірювання складності експортного кошику країни за індексом *EXPY*
77. Гравітаційна модель міжнародної торгівлі – базова методика розрахунку
78. Світовий ВВП та роль країн що розвиваються у перспективі до 2020 року
79. Міжнародна інвестиційна позиція – визначення
80. Міжнародний Валютний Фонд – основні функції
81. Світовий Банк – основні функції
82. Світова Організація Торгівлі – основні функції
83. Дохійський раунд переговорів СОТ – основні результати
84. Гіпотеза імітаційного лагу М. Познера
85. Теорія життєвого циклу продукту Р. Вернона
86. Ефект масштабу та міжнародна торгівля П. Кругмана
87. Теорія конкурентних переваг М. Портера
88. Теорія внутрішньогалузевої торгівлі С. Ліндера
89. Адвалерні та специфічні мита – принципи побудови та відмінності
90. Побудова кривої імпортного попиту
91. Побудова кривої імпортної пропозиції
92. Добровільні експортні обмеження – сутність та приклади застосування
93. Імпортна квота – сутність та приклади застосування
94. Аналіз ефектів добробуту від застосування імпортного тарифу
95. Мито та відносні ціни всередині країни
96. Мито і рівновага обміну
97. Оптимальний тариф у ситуації монопсонії
98. Оптимальне мито
99. Рівень мита і добробут країни
100. Митна війна і рівновага обміну
101. Модель Джеймса Брандера та Барбари Спенсер (митний тариф як інструмент вилучення прибутку іноземної фірми-монополіста)

Приклад контрольної роботи

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА 2017, ФЕН, контрольна 2, варіант 1

Прізвище _____ Група _____ Дата _____

1. Діаграма Свона – графічне представлення та пояснення
2. Правило Тінбергена - пояснення
3. Ринок праці Аргентини та Бразилії характеризується наступними даними. Функція попиту на працю в Аргентині має вигляд: $D_I = 100 - 5W$, а функція пропозиції праці $S_I = 60 + 3W$, де W – реальна заробітна плата в дол. за годину.

В Бразилії відповідні функції мають вигляд: $D_I' = 120 - 3W$ та $S_I' = 40 + 5W$
А. Якими є обсяги зайнятості (млн. осіб) та рівноважний рівень заробітної плати (дол. на годину) в обох країнах

Відповідь: Прирівнявши функції попиту та пропозиції встановлюємо, що в Аргентині обсяг зайнятості 75 млн. осіб, а в Бразилії 90 млн. Відповідно, зарплата складає 5 доларів в Аргентині та 10 в Бразилії

Б. Яким є потенційний напрямок міграції робочої сили

з Аргентини в Бразилію

В. Припустимо, що в обох країнах знято усі обмеження на еміграцію та імміграцію, і в результаті переміщення робочої сили в країні еміграції рівноважна часова ставка заробітної плати зросла на 1 дол. Яким є обсяг еміграції з цієї країни.

Якщо зарплата в Аргентині складе $5 + 1 = 6$ доларів, то відповідно обсяг еміграції складе $S_I = 60 + 3 \cdot 6 = 78$, $D_I = 100 - 5 \cdot 6 = 70$. Обсяг еміграції – 8 млн. осіб.

Г. Яким є новий рівень рівноважної заробітної плати в приймаючій країні.

$120 - 3W = 48 + 5W$ $W = 9$

4. Автомобільне колесо коштує в Чехії 100 доларів, в Польщі – 80 доларів, а в Угорщині – 60 доларів. Чехія – мала країна.

А. В Чехії запроваджується 100- відсотковий адвалерний тариф на імпорт коліс з Угорщини та Польщі. Чи буде Чехія продовжувати імпортувати колеса?

Відповідь: Ні, тому що якщо врахувати тариф, то ціна колеса, яке імпортоване з Угорщини = 120, а з Польщі – 160. Це більше вартості українських коліс

Б. Якщо після цього Чехія створить митний союз з Угорщиною, чи буде вона сама виготовляти колеса чи їх імпортувати ?

Відповідь: Чехія буде імпортувати колеса з Угорщини по 60 і відмовиться від власного виробництва, або імпорту коліс з Польщі.

В. Який ефект інтеграції виникає при створенні митного союзу між Чехією та Угорщиною?

Відповідь: Ефект створення торгівлі, оскільки з'являється більш ефективне виробництво з Угорщини.

Г. Припустимо тепер, що в Чехії запроваджується 50 %, а не 100 % адвалерний тариф на імпорт коліс з Польщі та Угорщини. Чи буде Чехія продовжувати імпортувати колеса?

Відповідь: імпорт припиниться, оскільки ціна колеса з урахуванням тарифу з Угорщини – 90. Це менше собівартості коліс, які виготовлені в Чехії, або імпортовані з Польщі.

Д. Якщо тепер Чехія створить митний союз з Польщею, чи буде вона сама виготовляти колеса, чи їх імпортувати. Який інтеграційний ефект при цьому виникає.

Відповідь: власне виробництво припиниться, колеса будуть імпортуватися з Польщі за ціною 80, відмовиться від імпорту з Угорщини, оскільки ціна буде 90.

5. Яке з тверджень відносно малої відкритої економіки є невірним:

- А) Рівень інвестицій залежить від світової ставки відсотку
- Б) Національні заощадження дорівнюють інвестиціям
- В) Величина чистого експорту залежить від національного доходу
- Г) Величина імпорту залежить від граничної схильності до імпортування

6. Невелика країна імпортує товар X. Світова ціна цього товару складає 10. Крива внутрішньої пропозиції товару X у цій країні визначається рівнянням $S = 50 + 5P$, а рівняння кривої попиту має вигляд: $D = 400 - 10P$. Припустимо, що країна запровадила специфічний митний тариф розміром 5 за кожен одиницю товару X.

Необхідно розрахувати: втрати споживачів, виграш вітчизняних виробників, збільшення доходів державного бюджету та чисті втрати національного добробуту від запровадження тарифу на імпорт цукру.

7. Економіка описана наступними даними:

$S_p = -50 + 0,2(Y - T)$ – функція заощаджень приватного сектору

$I = 100 - 5R$ – функція інвестицій

Споживчі видатки складають 530, ставка відсотку дорівнює 7%, а бюджетний надлишок $BS = 10$. Розрахуйте сальдо рахунку поточних операцій.

Рішення:

Сальдо рахунку поточних операцій = - Сальдо рахунку руху капіталу та фінансових операцій = $-(I - S_n) = S_n - I$

S_n – національні заощадження, I – інвестиції.

Розраховуємо обсяг інвестицій:

$$I = 100 - 5 \cdot 7 = 65$$

Величина національних заощаджень складає суму заощаджень приватного та державного секторів

$$S_n = S_p + S_g$$

S_g – заощадження державного сектору, які дорівнюють величині бюджетного надлишку, тобто

$$S_g = Y - T - C$$

S_p – приватні заощадження

Y – доходи

T – податкові надходження до бюджету

C – споживання

Так як функція приватних заощаджень має вигляд:

$$S_p = -50 + 0,2 (Y - T)$$

то функція споживання має вигляд:

$$C = 50 + 0,8 (Y - T)$$

Так як величина споживання $C = 530$, то маємо рівняння

$$530 = 50 + 0,8 (Y - T)$$

Знайдемо наявний дохід у використанні $(Y - T)$

$$Y - T = (530 - 50) / 0,8 = 600$$

Обсяг приватних заощаджень $S_p = 600 - 530 = 70$

Величина національних заощаджень $S_n = 70 + 10 = 80$

Сальдо рахунку поточних операцій = $80 - 65 = 15$

8. Базуючись на даних платіжного балансу країни дайте відповідь на запитання.

Товарний експорт	+80
Товарний імпорт	-60
Експорт послуг	+30
Імпорт послуг	-20
Чисті доходи від інвестицій	-10
Чисті трансферти	+20
Приток капіталу	+20
Відтік капіталу	-80
Офіційні резерви	+20

А. Якою є величина торговельного балансу

Відповідь: $80 - 60 = 20$

Б. Якою є величина балансу поточних операцій.

Відповідь: $+40: (80 - 60) + (30 - 20) + (-10) + 20$

В. Якою є величина балансу руху капіталів.

Відповідь: $20 - 80 = -60$

Г. Яким є сальдо балансу офіційних розрахунків.

Відповідь: -20 , оскільки активне сальдо платіжного балансу відображається зростанням валютних резервів в Центральному Банку. Це відображається в дебеті зі знаком мінус, оскільки дана операція зменшує пропозицію іноземної валюти на внутрішньому ринку і є імпортоподібною.

9. Модель оцінки боргової безпеки держави Світового Банку
10. Яке із тверджень відносно фіксованого валютного курсу є невірним

- А. Для невеликих відкритих економік, які сильно залежать від відкритої економіки, він є пріоритетним
Б. Унеможливує проведення незалежної кредитно – грошової політики
В. Виступає автоматичним стабілізатором, який приводить у стан рівноваги платіжний баланс
Г. Є оптимальним, якщо країна зіштовхується з не передбачуваними змінами у попиті на гроші.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА 2017, ФЕН, іспит (приклад) варіант ____
Прізвище _____ Група _____ Дата _____

1. Економіка Китаю та вплив державних підприємств на економічний спад
2. Вплив специфічного тарифу на економіку малої країни – графічна ілюстрація.
3. Добровільні експортні обмеження - графічне представлення.
4. Ринок праці Аргентини та Бразилії характеризується наступними даними. Функція попиту на працю в Аргентині має вигляд: $D1 = 100 - 5W$, а функція пропозиції праці $S1 = 60 + 3W$, де W – реальна заробітна плата в дол. за годину.
В Бразилії відповідні функції мають вигляд: $D1' = 120 - 3W$ та $S1' = 40 + 5W$
А. Якими є обсяги зайнятості (млн. осіб) та рівноважний рівень заробітної плати (дол. на годину) в обох країнах
Б. Яким є потенційний напрямок міграції робочої сили
В. Припустимо, що в обох країнах знято усі обмеження на еміграцію та імміграцію, і в результаті переміщення робочої сили в країні еміграції рівноважна часова ставка заробітної плати зросла на 1 дол. Яким є обсяг еміграції з цієї країни.
Г. Яким є новий рівень рівноважної заробітної плати в приймаючій країні.
5. Автомобільне колесо коштує в Чехії 100 доларів, в Польщі – 80 доларів, а в Угорщині – 60 доларів. Чехія – мала країна.

А. В Чехії запроваджується 100- відсотковий адвалерний тариф на імпорт коліс з Угорщини та Польщі. Чи буде Чехія продовжувати імпортувати колеса?

Б. Якщо після цього Чехія створить митний союз з Угорщиною, чи буде вона сама виготовляти колеса чи їх імпортувати ?

В. Який ефект інтеграції виникає при створенні митного союзу між Чехією та Угорщиною?

Г. Припустимо тепер, що в Чехії запроваджується 50 %, а не 100 % адвалерний тариф на імпорт коліс з Польщі та Угорщини. Чи буде Чехія продовжувати імпортувати колеса?

Д. Якщо тепер Чехія створить митний союз з Польщею, чи буде вона сама виготовляти колеса, чи їх імпортувати. Яки інтеграційний ефект при цьому виникає.

6. Рівняння кривої попиту на пшеницю у Франції:

$$Q_d = 350 - (P/2)$$

Рівняння кривої пропозиції:

$$Q_s = -200 + 5P$$

А. Якою є рівноважна ціна та кількість при міжнародній торгівлі.

Б. Якщо Франція має змогу обміняти пшеницю в решти світу по ціні 120, якою буде рівноважна кількість для Франції.

В. Яким буде ефект переходу від автаркії до вільної торгівлі для французьких споживачів? Для французьких виробників? Яким є чистий вииграш, або втрати для Франції у цілому?

7. Яке з тверджень відносно малої відкритої економіки є невірним:

А) Рівень інвестицій залежить від світової ставки відсотку

Б) Національні заощадження дорівнюють інвестиціям

В) Величина чистого експорту залежить від національного доходу

Г) Величина імпорту залежить від граничної схильності до імпортування

8. Зона вільної торгівлі передбачає

А. Запровадження загального митного тарифу та єдиної системи нетарифного регулювання країнами – учасницями по відношенню до третіх країн.

Б. Надання режиму найбільшого сприяння країнам – учасницям.

В. Повну відміну митних тарифів у взаємній торгівлі при збереженні національних митних тарифів по відношенню до третіх країн.

Г. Немає вірної відповіді.

9. Нижче представлено таблиці виробничих можливостей країн Х та У. Припустимо, що структура попиту така, що за відсутності зовнішньої торгівлі в країні Х виготовляється та споживається 8 тис. автомобілів та 3 тис. тон рису, а в країні У – 8 тис. автомобілів та 9 тисяч тон рису.

Продукт	Виробничі можливості країни X					
Автомобілі (тис. штук)	10	8	6	4	2	0
Рис (тис. тон)	0	3	6	9	12	15
Продукт	Виробничі можливості країни У					
Автомобілі (тис. штук)	20	16	12	8	4	0
Рис (тис. тон)	0	3	6	9	12	15

А. На виробництві яких товарів вигідно спеціалізуватися країнам X та У?
Відповідь: країні X вигідно спеціалізуватися на виготовленні рису, а країні У – на виготовленні автомобілів

Б. Яким буде приріст загального виробництва автомобілів та рису, отриманий у результаті такої спеціалізації?

В. В яких межах може встановитися світова ціна одного автомобіля?

Г. Припустимо, що світова ціна встановлюється на рівні 1 автомобіль за 1 тону рису і що обсяги зовнішньої торгівлі складають 10 тис. автомобілів і 10 тис. тон рису. Яким буде виграш від спеціалізації і торгівлі для кожної країни.

Г. Країна X збільшує споживання на 2 тисячі автомобілів (10- 8) та на 2 тис. тон рису (15-10 -3).

Країна У збільшує споживання на 2 тис. автомобілів та 1 тисячу тон рису.

10. Економіка описана наступними даними:

$S_p = -50 + 0,2(Y - T)$ – функція заощаджень приватного сектору

$I = 100 - 5R$ – функція інвестицій

11. Споживчі видатки складають 530, ставка відсотку дорівнює 7%, а бюджетний надлишок $BS = 10$. Розрахуйте сальдо рахунку поточних операцій.

11. Базуючись на даних платіжного балансу країни дайте відповідь на запитання.

Товарний експорт	+80
Товарний імпорт	-60
Експорт послуг	+30
Імпорт послуг	-20
Чисті доходи від інвестицій	-10
Чисті трансферти	+20
Приток капіталу	+20
Відтік капіталу	-80

Офіційні резерви	+20
------------------	-----

А. Якою є величина торговельного балансу

Б. Якою є величина балансу поточних операцій.

В. Якою є величина балансу руху капіталів.

Відповідь: $20 - 80 = -60$

Г. Яким є сальдо балансу офіційних розрахунків.

Відповідь: -20 , оскільки активне сальдо платіжного балансу відображається **зростанням валютних резервів в** Центральному Банку. Це відображається в дебеті зі знаком мінус, оскільки дана операція зменшує пропозицію іноземної валюти на внутрішньому ринку і є імпортоподібною.

12. Tripartite Free Trade Agreement

13. Яке із тверджень відносно фіксованого валютного курсу є невірним

А. Для невеликих відкритих економік, які сильно залежать від відкритої економіки, він є пріоритетним

Б. Унеможливує проведення незалежної кредитно – грошової політики

В. Виступає автоматичним стабілізатором, який приводить у стан рівноваги платіжний баланс

Г. Є оптимальним, якщо країна зіштовхується з не передбачуваними змінами у попиті на гроші.

14. Ринок золота – світові тренди

15. J – крива графічне представлення та пояснення

16. Яке з перерахованих нижче співвідношень видатків за відсутності зовнішньої торгівлі є визначальним для налагоджування взаємовигідних зовнішньоторговельних відносин

А. Співвідношення видатків на виробництво товару А в даній країні та за кордоном.

Б. Співвідношення видатків на виготовлення товару А і товару Б в даній країні.

В. Співвідношення видатків на виробництва товару А, виражене в одиницях товару Б, в даній країні і за кордоном.

17. “Добровільне” обмеження експорту передбачає:

а) запровадження експортного мита експортером

б) квотування експорту експортером

в) квотування імпорту імпортером

г) квотування експорту експортером

18. В рамках монопольної конкуренції фірма виготовляє токарні верстати.

Постійні видатки фірми $F = 120\,000\,000$ дол., граничні видатки $c = 8$

000 дол., змінна попиту $b = 1/40000$, на внутрішньому ринку фірма

продає $S = 600000$ верстатів на рік.

А. Визначити параметри кривих середніх видатків та середньої ціни.

Крива середніх видатків: $AC = n * F/S + c$

Крива середньої ціни: $P = c + 1/bn$

F – постійні видатки

S – продаж галузі у цілому

c- граничні видатки фірми,

b – змінна попиту, яка вказує на залежність ринкової частки фірми від ціни на її товар.

n – кількість фірм у галузі

N	PP	CC
10	1200	10000
20	10000	12000
30	9333	14000
40	9000	16000

Б. Побудуйте криві PP та CC для даної галузі.

В. Скільки приблизно фірм буде виготовляти верстати і якою буде ціна одного верстату?

Г. Чи збережеться існуюче співвідношення кількості фірм та ціни одного верстату у довгостроковому періоді?

20. Реальний обмінний курс - пояснення

Список рекомендованої літератури

Основна література

Основна навчальна література

1. Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 2000. – 241 с.
2. Киреев А.П. Международная экономика (в 2-х частях). – М.: Международные отношения, 1999. – 488 с.

Додаткова література

3. Береславська О. Доларизація в Україні та шляхи її подолання. // Вісник НБУ.- № 10.- 2006. №2
4. Береславська О. Ревальвація гривні: вплив на інфляційні процеси в Україні та та рівень доларизації економіки. 2006 № 2
5. Блауг Марк.- Економічна теорія в ретроспективі :. _ К.: «Основи», 2001.- 241 с.
6. Василенко Ю. Наслідки девальвації для ефективності експорту.// Вісник НБУ.- № 2.- 2001.

- 7.Вахненко Т. Теретичні засади формування зовнішнього національного боргу // Вісник НБУ/ 2006. № 9
32. Вахненко Т. Оптимізація валютно- курсової політики в Україні // Економіка України № 1/ 2005. с.28
- 8.Пищик В. Эвропейская конституция и её роль в валютной интеграции. - // Мировая экономика и международные отношения № 1 / 2005
- 9.Михневич С. Поддержка конкуренции и политика антидемпинга: их взаимозависимость // Мировая экономика и международные отношения № 6 / 2005 . с.63.
- 10.Радзівєвський О. Сеперечності доларизації економіки України в умовах фінансової глобалізації. // Економіка України № 2/ 2005. с.16
11. Рут Ф. Філіпенко А. Міжнародна торгівля та інвестиції.- К.: Основи.- 1998 . 743с.
- 12.Сакс Джеффри. Макроэкономика. Глобальный подход. М.: Дело .- 1996.- 847 с.
- 13.Стельмах В., Петрик О. Обмінний курс, інфляція та конкурентоспроможність економіки // Вісник НБУ.- № 9 .- 2001.
- 14.Субботин А. Перспективы глобального рынка. - // Мировая экономика и международные отношения № 1/ 2005.
- 15.Філіпенко А. – Інтеграційні перспективи України: бігравітаційна модель. // Економіка України № 4 /2005.
16. Шевчук В. Економічні реформи у Латинській Америці: від фінансової стабілізації до стійкого економічного зростання. _ Львів: Каменяр. – 1999.
- 17.Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика.- 2-ге вид.- Львів: Каменяр.- 2003.- 719 с.
18. Christian J. Bauer | Dominika Langenmayr.- Sorting into outsourcing: Are profits taxed at a gorilla's arm's length?.- .- // Journal of International Economics.- January 2013

19. Blalock, G. | Gertler, P.J. - Welfare gains from Foreign Direct Investment through technology transfer to local suppliers - // Journal of International Economics.- Volume 74, Issue 2, March 2008, Pages 402-421
20. L.van Effernik, C.Kool, T.van Veen - Country risk analysis – Amsterdam 2003
21. Kim, S. | Roubini, N. [Twin deficit or twin divergence? Fiscal policy, current account, and real exchange rate in the U.S.](#) .- // Journal of International Economics.- Volume 74, Issue 2, March 2008, Pages 362-383
22. Eaton J, Gerzovitz J. Stiglitz J. – The pure theory of country risk // European Economic Review 30 (1986)
23. ECB, 2011. The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures <http://www.ecb.int/mopo>
24. Edwin L.-C. Lai | Isabel K.M. Yan Would global patent protection be too weak without international coordination?. -// Journal of International Economics. - January 2013
25. Kose Ayhan, Otrok, C. M Whiteman, C.H., Understanding the evolution of world business cycles.- // Journal of International Economics.- Volume 75, Issue 1, May 2008, Pages 110-130
26. Montiel P.M. 2009, *International Macroeconomics*. NY, Wiley-Blackwell.
27. European Integration Online Papers . Bernard Steunenberg and Antoaneta Dimitrova Compliance in the EU enlargement process. The limits of the conditionality. (EIOP) Vol. 11 (2007) N°5; <http://eiop.or.at/eiop/texte/2007-005a.htm>
28. European Integration Online Papers . Fritz Breuss. Economic Integration, EU-US Trade Conflicts and WTO Dispute Settlement. European Integration online Papers (EIOP) Vol. 9 (2005) N° 12; <http://eiop.or.at/eiop/texte/2005-012a.htm>
29. Rao M.,R. Nallari 2001, *Macroeconomic Stabilization and Adjustment*. Oxford.

30. Smeets Valerie , Frederic Warzynski . - Estimating productivity with multi-product firms, pricing heterogeneity and the role of international trade.-
.- // Journal of International Economics .- January 2013

Доступні першоджерела

31. Блауг М. Економічна теорія у ретроспективі. – К.: Основи. – 2001. – 216с.
32. Кейнс Дж.М. Трактат про грошову реформу. – Загальна теорія зайнятості, процента та грошей К.:Асоціація українських банків, 1999
33. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. – Київ: Port - Royal,2001
34. Леонтьев В.В. Исследование структуры американской экономики . Теоретический и эмпирический анализ по схеме затраты – выпуск. М., Госстаиздат, 1958.
35. Леонтьев В.В. Межотраслевая экономика. – М.: Экономика, 1997. – 497 с.
36. Маршал А. Принципы економічної науки. – К.: АДС «УМК Центр», 2001. – 216 с.
37. Милль Дж. Стюарт. Основы политической экономии. – М. Прогресс. – 1980. – 74 с.
38. Michael E. Porter. The competitive advantages of nations. New York:Free Press, 1990 – 855 p.
39. Ricardo, David. The principles of political economy and taxation / introduction by Michael P. Fogarty. London : J.M. Dent ; New York : E.P. Dutton, [1960].
40. Робинсон Джоан Вайоле. Экономическая теория несовершенной конкуренции.- М.: Прогресс. – 1986.- 471 с.
41. Фишер Ирвинг. Покупательная сила денег. – М.: Дело, 2001. – 319 с.
42. Хикс Дж.Р. Стоимость и капитал. – М.: «Прогресс», «Универс» - 1993-488с .

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“КИЄВО - МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ”**

ПАКЕТ

**Комплексних контрольних робіт (ККР)
з курсу “ *МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА* ”
для оцінки залишкових знань студентів**

назва факультету

Освітньо-кваліфікаційний рівень: *бакалавр*

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Статус курсу: нормативний

Розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри економічної теорії

Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Зав. Кафедри

д.е.н.проф. Бажал Ю.М.

Рецензія

На пакет комплексних контрольних робіт з дисципліни
«Міжнародна економіка»

Розроблений Пакет комплексних контрольних робіт з дисципліни «Міжнародна економіка» для студентів спеціальності 051 – «Економіка» складено у відповідності до навчальної програми дисципліни «Міжнародна економіка» і вміщує 30 варіантів робіт, які включають в себе три запитання та задачу. Контрольні питання охоплюють обсяг знань згідно з навчальною програмою за курсом «Міжнародна економіка».

Комплексні контрольні роботи з дисципліни «Міжнародна економіка» призначені для формування в студентів знань та навичок збалансованого економічного підходу до вирішення сучасних проблем у сфері міжнародної економіки.

Формування питань та їх зміст спрямовані на визначення знань та рівня засвоєння матеріалу, розуміння змісту найважливіших показників, що характеризують проблеми міжнародної макро та мікроекономіки. Значна увага приділяється питанням методики розрахунку цих показників на та формуванню навичок побудови макроекономічних моделей в сфері міжнародної економіки.

Аналіз питань свідчить про те, що вони відповідають вимогам до комплексних контрольних робіт.

У цілому комплексні контрольні роботи розроблені на достатньому високому методичному рівні і відповідають вимогам вищої школи.

Відгук розглянуто та схвалено на засіданні випускаючої кафедри економіки.

Завідувач кафедри економічної теорії

д.е.н. проф.

Бажал Ю.М.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“КИЄВО - МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ”**

ПАКЕТ

**Комплексних контрольних робіт (ККР)
з курсу “ *МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА* ”
для оцінки залишкових знань студентів
*ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК***

Освітньо-кваліфікаційний рівень: *бакалавр*

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Статус курсу: нормативний

Розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри економічної теорії
Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Зав. Кафедри

д.е.н. проф.Бажал Ю.М.

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 1**

1. Розкрийте сутність класичної теорії міжнародної торгівлі в розширеному вигляді: ресурсні коефіцієнти, заробітна плата, валютний курс.
2. Охарактеризуйте модель Р. Дорнбуша.
3. Визначте механізми міжнародного регулювання фінансових потоків: стандарти валютно-фінансових операцій та регулятивної політики.

Задача

Швидкість обертання грошей V визначається як співвідношення реального ВВП до реальних грошових запасів. Використайте рівняння $M^s/P = L(R, Y)$ для вираження швидкості обертання грошей, та поясніть, як змінюється така швидкість при зміні R та Y (Підказка: вплив зміни випуску на V залежить від еластичності сукупного попиту на гроші по реальному випуску, величина якої, за думкою економістів, менше одиниці). Яким є взаємозв'язок між швидкістю обертання грошей та валютним курсом?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 2**

1. Розкрийте сутність класичної теорії міжнародної торгівлі: n товарів, дві країни; n товарів, n країн.
2. Розкрийте сутність абсолютного та відносного паритету купівельної спроможності.
3. Опишіть функції Банку міжнародних розрахунків.

Задача

Яким є у короткостроковому періоді вплив, який здійснює на обмінний курс приріст реального ВВП при заданих очікуваннях щодо майбутніх валютних курсів.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 3**

1. Визначте принципи, напрямки та інструменти діяльності Міжнародний валютний фонд.
2. Охарактеризуйте імпордне мито як інструмент боротьби з безробіттям (пояснення та графічна ілюстрація).
3. Охарактеризуйте монетарний підхід до визначення валютного курсу.

Задача

Національна економіка має в наявності 1200 одиниць праці.

Вона виготовляє два товари: яблука та банани. Витрати праці на одиницю продукту у виготовленні яблук – 3, у виготовленні бананів – 2.

А) Побудуйте криву виробничих можливостей

Б) Якими є альтернативні видатки виробництва яблук та бананів.

В) За відсутності торгівлі якою буде ціна яблук в одиницях бананів

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 4**

1. Коротко опишіть основні теорії прямих іноземних інвестицій.
2. Представте базові взаємозв'язки (за допомогою аналізу та графічної інтерпретації) реального доходу та валютного курсу
3. Розкрийте функції Міжнародної асоціації органів нагляду за страховим ринком.

Задача

Припустимою, що центральний банк невеликої країни зіштовхнувся з підвищенням світової відсоткової ставки R^* . Як це вплине на його запаси іноземних резервів, на його грошову пропозицію? Чи можна компенсувати вплив на те й інше шляхом операцій на відкритому ринку в межах країни?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 5**

1. Визначте економічний механізм міграції робочої сили.
2. Визначте сутність концепції, припущення та надайте графічну ілюстрацію (крива реакції) дуополії.
3. Визначте базові взаємозв'язки (за допомогою аналізу та графічної інтерпретації) рівня цін та валютного курсу.

Задача

1. Виробництво 1 бушеля пшениці вимагає 9 одиниць землі і 3 одиниць праці. Виробництво 1 ярду одягу вимагає 6 одиниць праці і лише однієї одиниці землі. Припустимо, що економіка наділена 120 одиницями праці і 180 одиницями землі.
 - А. Накресліть криву виробничих можливостей економіки.
 - Б. Якщо пропозиція землі зросте на 90 одиниць, як зміниться нахил кривої виробничих можливостей.

Підготував

К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри

д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 6**

1. Охарактеризуйте формування спільних підходів до міжнародного інвестування та діяльності ТНК.
2. Визначте базові взаємозв'язки (за допомогою аналізу та графічної інтерпертації) впливу відсоткових ставок на валютний курс
3. Охарактеризуйте монетарний підхід до платіжного балансу

Задача:

Невелика країна може імпортувати товар по світовій ціні 10 дол. за штуку.
Крива внутрішньої пропозиції має вигляд: $S = 50 + 5P$

Крива попиту має вигляд: $D = 400 - 10p$

Крім того, кожна одиниця митного захисту приносить граничну суспільну вигоду в 10 одиниць.

А. Розрахуйте суспільний ефект, який здійснює на добробут імпортне мито розміром 5 одиниць за штуку.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 7**

1. Визначте сутність механізму регулювання міжнародних економічних відносин.
2. Розкрийте основні теорії ТНК.
3. Охарактеризуйте дуополію за допомогою імпортного мита як інструменту стимулювання експорту через R&D.

Задача

1. Мала країна імпортує арахіс по 10 доларів за мішок. Крива попиту має вигляд:

$$D = 400 - 10P$$

Крива пропозиції:

$$S = 50 + 5p$$

Визначте рівновагу за умов вільної торгівлі. Розрахуйте та побудуйте графічно наслідки запровадження імпоротної квоти, яка обмежує імпорт 50 мішками.

Визначте:

- A. Зростання внутрішніх цін.
- B. Квотну ренту.
- C. Споживчі втрати.
- D. Виробничі втрати.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 8**

1. Охарактеризуйте основні теорії міжнародного руху робочої сили.
2. Охарактеризуйте дуополію за допомогою імпортного мита, як інструменту стимулювання експорту через економію на масштабах виробництва.
3. Визначте сутність теоретико-методологічних засад регулювання міграційних потоків.

Задача

2. Криві попиту та пропозиції на пшеницю Вітчизняної економіки:

$$D = 100 - 20P$$

$$S = 20 + 20p$$

Побудуйте графік попиту *на імпорт* вітчизняної економіки. Якою буде ціна пшениці за відсутності торгівлі?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 9**

1. Охарактеризуйте підхід на основі активів до валютного курсу.
2. Охарактеризуйте дуополію за допомогою експортної субсидії.
3. Опишіть імпорнтне мито як інструмент захисту (підтримки розвитку) молодій галузі (надайте пояснення та графічну ілюстрацію).

Задача

1. Припустимо, що світовий відносний попит наступний: попит на яблука \ попит на банани = ціна бананів/ціна яблук
 - А) Побудуйте криві відносного попиту та пропозиції
 - Б) Якою є відносна ціна рівноваги для яблук
 - В) Яким є характер торгівлі
 - Г) Покажіть, що обидві країни виграють від торгівлі

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 10**

1. Розкрийте сутність паритету відсоткових ставок.
2. Охарактеризуйте імпортозаміщення як стратегію економічного розвитку: опишіть ідеї, принципи, інструменти.
3. Наведіть мотиви інвестування в національній економіці та за кордоном: оцініть варіанти та роль валютного курсу.

Задача:

Національна економіка має в наявності 1200 одиниць праці.

Вона виготовляє два товари: яблука та банани. Витрати праці на одиницю продукту у виготовленні яблук – 3, у виготовленні бананів – 2.

А) Побудуйте криву виробничих можливостей

Б) Якими є альтернативні видатки виробництва яблук та бананів.

В) За відсутності торгівлі якою буде ціна яблук в одиницях бананів.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 11**

1. Опишіть експортну орієнтацію (зовнішню орієнтацію) як стратегію економічного розвитку: визначте ідеї, принципи, інструменти.
2. Охарактеризуйте чинники формування попиту та пропозиції валюти.
3. Визначте міжнародні стандарти політики щодо іноземних інвестицій.

Задача

Мала країна імпортує полуницю по ціні 10 доларів за 1 кг. Внутрішні криві попиту на пропозиції наступні.

$$S = 60 + 20P$$

$$D = 1160 - 15P$$

1. Визначте ціну та обсяг внутрішнього споживання та обсяги імпорту.
2. Імпортна квота – 400 кг. Як квота вплине на ціну та обсяги споживання. Якими будуть обсяги внутрішнього виробництва та імпорту?
3. Хто виграє та програє від встановлення квоти? (графічне представлення та підрахунок)

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 12**

1. Опишіть функції Міжнародної організації комісій з цінних паперів.
2. Визначте Стандарти поведінки ТНК.
3. Охарактеризуйте підхід на основі активів до платіжного балансу.

Задача

Дайте відповідь на запитання а –с використовуючи інформацію про одиниці витрат праці, надані в таблиці

	Національна економіка	Закордон
Масло – години праці /фунтів	1/5 (Alb)	1 (a*1b)
Одяг (години праці/ярд)	1 (Alc)	1/3 (A*1c)

- А. По яким товарам Національна економіка має абсолютні переваги, а по яким закордон. Чому?
- В. Скільки виграє Національна економіка, якщо вона обміняє 5 одиниць масла на 3 одиниці одягу. of cloth. Скільки виграє від такого обміну Закордон. Чому?
- С. Скільки виграє національна економіка, якщо вона обміняє 5 одиниць масла на 6 одиниць одягу? Скільки виграє закордон від такого обміну?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 13**

1. Охарактеризуйте міжнародне виробництво як продовження виробничо-комерційної діяльності підприємства.
2. Визначте економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили.
3. Опишіть попит на іноземну валюту як пропозицію національної валюти.

Задача

Криві попиту та пропозиції на автомобілі Національної економіки представлено у вигляді

$$D = 130 - 30 P$$

$$S = 10 + 30 P$$

Криві попиту та пропозиції на автомобілі Закордону представлено у вигляді

$$D = 60 - 30 P^*$$

$$S = 40 - 30 P^*$$

Обидві країни є великими

А) Якщо специфічний тариф на один автомобіль 0,4, якою є ціна для автомобілів для національних споживачів. Якими є внутрішнє споживання, виробництво та обсяги торгівлі.

Б) Яким чином тариф впливає на добробут національної економіки

В) Чи підвищує тариф внутрішню ефективність і наскільки?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 14**

1. Охарактеризуйте концепції паритету купівельної спроможності.
2. Наведіть різні способи визначення спот-курсу: наведіть формули та надайте пояснення.
3. Визначте функції національної держави в системі міжнародного фінансового регулювання.

Задача:

Національна економіка та Закордон (*) виготовляють сир та вино. Кількість одиниць робочої сили : $L = 128$, $L^* = 200$

	Національна економіка	Закордон
Сир	$alc = 8$	$alc^* = 10$
Вино	$alw = 4$	$alw^* = 10$

А) Побудуйте криву виробничих можливостей для кожної країни та підрахуйте альтернативні видатки сиру в одиницях вина. Яка країна має порівняльні переваги по сиру, а яка по вину.

Б) Використовуючи графік, отриманий при відповіді на попереднє запитання, побудуйте криві виробничих можливостей за умов відсутності торгівлі.

Обчисліть відносні ціни сиру в одиницях вина за умов автаркії.

Підготував
К.е.н. доцент
Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Г.С.Григор'єв

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 15**

1. Охарактеризуйте ситуацію монополії на внутрішньому ринку та досконалої конкуренції на зовнішньому ринку (надайте пояснення та графічну ілюстрацію).
2. Охарактеризуйте імпортне мито як інструмент вилучення монопольного прибутку (надайте пояснення та графічна ілюстрація).
3. Визначте побічні ефекти споживання та виробництва в міжнародній торгівлі при протекціонізмі.

Задача:

Криві попиту та пропозиції на пшеницю Закордону:

$$D^* = 80 - 20P$$

$$S^* = 40 + 20p$$

Побудуйте криву попиту на імпорту Національної економіки та визначте ціну пшениці за умов відсутності торгівлі.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 16**

1. Розкрийте теоретичний механізм доходності інвестування за кордоном та впливу на доходність валютного курсу: надайте формулу
2. Визначте принципи та напрямки діяльності СОТ.
3. Охарактеризуйте взаємозв'язок між валютним курсом, відсотковими ставками та рівнем інфляції.

Задача

Існують наступні параметри витрат праці:

	Одяг	Пшениця
Великобританія	4 години	12 годин
США	6 годин	4 години

- а) Визначте відносну ціну одягу в одиницях пшениці в США та Великобританії
- б) Якою буде міжнародна ціна в умовах торгівлі. Який товар буде експортувати Великобританія, а який США?
- в) Якою буде відносна ціна одягу в одиницях пшениці, якщо міжнародна ціна становить $\frac{1}{3}$. Наскільки заробітна плата в США буде відрізнятися від заробітної плати у Великобританії.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 17**

1. Охарактеризуйте концепцію “виявленої” порівняльної переваги (revealed comparative advantage).
2. Визначте основні сучасні теоретичні напрями захисту національного виробника та проблем економічного розвитку.
3. Опишіть модель Джеймса Брандера та Барбари Спенсер (митний тариф як інструмент вилучення прибутку іноземної фірми-монополіста).

Задача

Припустимою, що центральний банк невеликої країни зіштовхнувся з підвищенням світової відсоткової ставки R^* . Як це вплине на його запаси іноземних резервів, на його грошову пропозицію? Чи можна компенсувати вплив на те й інше шляхом операцій на відкритому ринку в межах країни?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 18**

1. Охарактеризуйте концепцію “виявленої” порівняльної переваги (revealed comparative advantage).
2. Визначте основні сучасні теоретичні напрями захисту національного виробника та проблем економічного розвитку.
3. Опишіть модель Джеймса Брандера та Барбари Спенсер (митний тариф як інструмент вилучення прибутку іноземної фірми-монополіста).

Задача

Припустимою, що центральний банк невеликої країни зіштовхнувся з підвищенням світової відсоткової ставки R^* . Як це вплине на його запаси іноземних резервів, на його грошову пропозицію? Чи можна компенсувати вплив на те й інше шляхом операцій на відкритому ринку в межах країни?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 19**

1. Визначте способи вимірювання величини нетарифних бар'єрів.
2. Опишіть модель Пола Кругмана (митний тариф як інструмент сприяння експорту шляхом експорту через стимулювання науково-дослідних робіт та дослідно-конструкторських розробок) – емпіричне підтвердження моделі.
3. Наведіть аргументи на користь плаваючого та фіксованого валютних курсів.

Задача

Імпорт з країн Євросоюзу до Великобританії зріс після приєднання останньої до ЄС. Чи означає це, що Великобританія виграла від такого приєднання. Поясніть дану ситуацію графічно

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 20**

1. Визначте теоретико-методологічні аспекти аналізу та механізму взаємозв'язку торгівельної та промислової політики.
2. Опишіть взаємозв'язок між валютним курсом, відсотковими ставками та рівнем інфляції.
3. Охарактеризуйте феномен ОПЕК.

Задача

Припустимо, що країна А планує створити митний союз з країною Б. Країна А виготовляє виключно промислові товари, а імпортує сировину та продукцію агропромислового комплексу. Країна Б імпортує виключно промислові товари, а експортує сировину та продукцію агропромислового комплексу. Виходячи з ефектів створення або відхилення торгівлі поясніть, чи збільшить такий союз добробут країн, які в нього входять.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могиллянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 21**

1. Охарактеризуйте еволюцію міжнародної валютної системи.
2. У чому проявляє себе феномен «доларизації» національної економіки.
3. Опишіть Модель Джеймса Брандера та Барбари Спенсер (експортна субсидія за умов дуополії) - протекціонізм та промислова політика.

Задача

1. Яким є у короткостроковому періоді вплив, який здійснює на обмінний курс приріст реального ВВП при заданих очікуваннях щодо майбутніх валютних курсів.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 22**

1. Опишіть основні теорії прямих іноземних інвестицій .
2. Визначте основні функції ОЕСР в сфері регулювання міжнародних економічних відносин.
3. Охарактеризуйте сучасні регіональні торговельні об'єднання, їх особливості та спільні риси.

Задача

Швидкість обертання грошей V визначається як співвідношення реального ВВП до реальних грошових запасів. Використайте рівняння $M^s/P = L(R, Y)$ для вираження швидкості обертання грошей, та поясніть, як змінюється така швидкість при зміні R та Y (Підказка: вплив зміни випуску на V залежить від еластичності сукупного попиту на гроші по реальному випуску, величина якої, за думкою економістів, менше одиниці). Яким є взаємозв'язок між швидкістю обертання грошей та валютним курсом?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 23**

1. Визначте основні функції Банку Міжнародних Розрахунків .
2. Опишіть економічні механізми функціонування регіональних торговельних об'єднань (за Д. Вінером).
3. О чому полягає взаємозв'язок між класичною та іншими школами міжнародної торгівлі.

Задача

Яким чином скорочення населення країни може змінити функцію її сукупного попиту на гроші. Чи буде при цьому мати значення, викликане таке скорочення скороченням числа домогосподарств, чи скороченням середнього розміру домогосподарств.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 24**

1. Визначте основні функції Міжнародної організації комісій з цінних паперів.
2. Опишіть стратегію імпортозаміщення, в чому суть ідей, змісту та інструментів.
3. Опишіть інтерналізаційну теорію прямих іноземних інвестицій (Jean-Francois Hennart, Alan Rugman, Peter Buckley, Mark Casson).

Задача:

2. Припустимо, що відбувається скорочення сукупного реального попиту на гроші, тобто негативний зсув реального сукупного попиту на гроші. Якими є коротко та довгострокові наслідки цього для валютного курсу, відсоткової ставки та рівня цін.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 25**

1. Визначте основні функції Міжнародної асоціації органів нагляду за страховим ринком.
2. Опишіть теорію монополістичної переваги як основи прямих іноземних інвестицій (Charles Kindleberger, Stephen Hymer).
3. Визначте поняття інтерналізації (Ronald Coase).

Задача:

Припустимо, що відсоткова ставка до долара та фунту стерлінгів однакова - 5 % на рік. Яким є взаємозв'язок між поточним рівноважним курсом долара до фунту та його очікуваним майбутнім рівнем? Припустимо, що майбутній очікуваний курс долара до фунту – \$1.52 за фунт залишається постійним, а відсоткова ставка у Великобританії піднімається до 10 % річних. Якщо відсоткова ставка в США також залишається постійною, яким буде рівноважний курс долара до фунту стерлінгів.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 26**

1. Опишіть теорію “верховенства” знань (Superior Knowledge Theory, Richard E. Caves).
2. Визначте основні функції ОЕСР в сфері регулювання міжнародних економічних відносин.
3. Охарактеризуйте імпортне мито як інструмент вилучення монопольного прибутку (надайте пояснення та графічна ілюстрація).

Задача:

Підрахуйте доходність в доларах на актив -
Картину, ціна на яку зростає за рік з 200000 USD до 250000 USD

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 27**

1. Опишіть інтерналізаційну теорію прямих іноземних інвестицій (Jean-Francois Hennart, Alan Rugman, Peter Buckley, Mark Casson).
2. Опишіть ситуацію фіксованого валютного курсу та коригування цін.
3. Визначте способи вимірювання величини нетарифних бар'єрів

Задача

Долар США коштує 7,5 норвезьких крон, але той же долар можна купити за 1,25 швейцарських франки. Яким є обмінний курс норвезька крона \ швейцарський франк

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 28**

1. Охарактеризуйте еkleктичну парадигму Дж. Даннінга (або концепція OLI: Ownership, Location, Internalization)
2. Опишіть коригування валютних курсів з точки зору еластичності.
3. У чому проявляє себе економічна політика держави у відкритій економіці.

Задача:

у Мюнхені братвурст коштує 2 Євро; у Бостоні хот – дог коштує \$1.

При обмінному курсі \$1.50/за євро якою є ціна братвурсту в одиницях хот – догів.

За інших рівних умов, як зміниться така відносна ціна, якщо долар подорожчає до \$1.25 за євро? У порівнянні з початковою ситуацією подорожчав чи подешевшав хот – дог щодо братвурсту?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 29**

1. Опишіть Абсорбційний підхід до коригування валютного курсу.
2. Визначте сутність механізму регулювання міжнародних економічних відносин.
3. Охарактеризуйте імпортозаміщення як стратегію економічного розвитку: опишіть ідеї, принципи, інструменти.

Задача

Припустимо, що уряд країни має точні дані: ряд галузей буде зростати найбільш швидко в наступні 20 років. Чи повинна держава автоматично підтримувати дані галузі?

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

**Національний Університет
«Києво – Могилянська Академія»**

Кафедра «Економіки»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Дисципліна «Міжнародна економіка»

**Комплексна контрольна робота
Варіант 30**

1. Опишіть монетарний підхід до коригування валютного курсу.
2. Охарактеризуйте модель Р. Дорнбуша.
3. Охарактеризуйте дуополію за допомогою імпортного мита, як інструменту стимулювання експорту через економію на масштабах виробництва.

Задача

1. Визначте, у яких випадках має місце внутрішня, а у яких – зовнішня економія на масштабі.
 - А. Більшість музичних інструментів у США виготовляється приблизно на 10 фабриках, які розташовані у штаті Індіана.
 - Б. Усі «Хонди» в США або імпортовані, або виготовлені в штаті Огайо.
 - В. Усі фюзеляжі для «Аеробусу» виготовляються в Тулузі (Франція)
 - Г. Столиця страхового бізнесу на Північному Сході США – м. Хартфорд, штат Коннектикут.

Підготував
К.е.н. доцент

Г.С.Григор'єв

Завідувач кафедри
д.е.н. проф.

Ю.М.Бажал

Перелік додаткової літератури, довідкової літератури, використання якої дозволяється при виконанні ККР.

1. Зовнішня торгівля України. Статистичний щорічник/Держкомстат України 999999999 (різні роки)
2. Статистичний щорічник України (різні роки)
3. IMF annual report .- NY (different years)
4. ILO annuak report. – L. (different years)